אמנסטי אינטרנשיונל
AI Index: MDE 15/012/2009
23 בפברואר

העצמת הקונפליקט: אספקת נשק זר לישראל/עזה

שני הצדדים – ישראל והחמאס – השתמשו בכלי נשק שסופקו מחוץ לארצם כדי לבצע מתקפות על אזרחים. דין וחשבון זה מכיל עדויות חדשות על התחמושת שנעשה בה שימוש במהלך הקונפליקט בן השלושה שבועות בעזה ובדרום ישראל וכולל מידע על אספקות כלי נשק לכול הצדדים בקונפליקט. הוא מסביר למה אמנסטי אינטרנשיונל קורא להפסקת האספקה של כלי נשק לצדדים המעורבים בעימות וקורא לאומות המאוחדות להטיל אמברגו מקיף על אספקת כלי נשק.

תוכן העניינים

מבוא.....2

שימוש לא תקני בכלי נשק קונבנציונאליים בידי הכוחות הישראלים.....3

שימוש בלתי חוקי בטילים בירי חסר הבחנה בידי החמאס ובידי קבוצות אחרות של פלסטינים חמושים .14

אספקת כלי נשק לישראל.....16

אספקת כלי נשק לחמאס ולקבוצות פלסטיניות חמושות אחרות.....32

המלצות.....34

נספח מס. 1: הצעות של מכירות צבאיות של ארה"ב לגורמי חוץ, שהוצגו בפני הקונגרס 2005-2008 35....

נספח מס. 2: חוזי דלק ממכירות צבאיות של ארה"ב לגורמים זרים עבור ממשלת ישראל 2002-2008..38

מבוא

כעת משהוכרזו הפסקות אש שבריריות בעזה ובדרום ישראל, הולך ומתבהר ההיקף המלא של הנזק שנגרם בשבועות האחרונים. חוקרים של אמנסטי אינטרנשיונל שביקרו בעזה ובדרום ישראל במהלך ואחרי הלחימה, מצאו עדויות לביצוע פשעי מלחמה ולהפרות חמורות אחרות של החוק הבינלאומי, מצד כל המעורבים בקונפליקט. בשלושה שבועות שאחרי תחילת המתקפה הצבאית הישראלית ב-27 בדצמבר, הכוחות הישראלים הרגו למעלה מ-1,300 פלסטינים בעזה, בכללם למעלה מ-300 ילדים ואזרחים רבים אחרים, ופצעו למעלה מ- 5,000 פלסטינים אחרים, שוב, בכללם הרבה אזרחים. כמו כן, הכוחות הישראלים הרסו אלפי בתים ורכוש אחר וגרמו נזק משמעותי לתשתיות של עזה, תוך החרפת המשבר ההומאניטארי שהתעורר בעקבות הסגר בן ה-18 חודשים המופעל על ידי ישראל.

חלק מההפגזות ומהמתקפות הישראליות כוונו כלפי אזרחים או בניינים אזרחיים ברצועת עזה; אחרות היו לא מידתיות או שהיו שרירותיות. אמנסטי אינטרנשיונל מצא ראיות חד משמעיות שכוחות ישראלים השתמשו בזרחן לבן שהינו בעל דליקות גבוהה, באזורי מגורים בעזה המאוכלסים בצפיפות, ובכך חשפו את האוכלוסייה האזרחית הפלסטינית לסיכון גבוה.

השימוש הישראלי בארטילריה ובכלי נשק לא מדויקים אחרים באזורי מגורים המאוכלסים בצפיפות, הגדילו את הסיכון ואת הנזק שנגרם לאוכלוסייה האזרחית.

באותה העת, החמאס וקבוצות אחרות של חמושים פלסטינים, המשיכו לירות טילים באופן שרירותי לתוך אזורי מגורים בדרום ישראל, והרגו 3 אזרחים.

מתקפות ישירות על אזרחים ומטרות אזרחיות, מתקפות לא מידתיות ומתקפות שרירותיות – הנן פשעי מלחמה.

אמנסטי אינטרנשיונל קורא לארגון האומות המאוחדות, ולמועצת הביטחון במיוחד, לפתוח לאלתר בחקירה עצמאית בעניין הטענות לפשעי מלחמה וההפרות החמורות האחרות של החוק הבינלאומי, שבוצעו על ידי כל הצדדים בקונפליקט ולהביא למשפט את אלה אשר ימצאו אחראים, על מנת להבטיח מתן דין וחשבון. הארגון מציין ומקדם בברכה את החקירה שנקבעה על ידי מזכ"ל האו"ם לבדיקת המתקפות על מתקני האו"ם בעזה, אך מחשיב צעד זה כבלתי מספיק, וסבור שחקירה עצמאית בינלאומית צריכה להיערך לגבי כל הטענות לביצוע פשעי מלחמה ולגבי ביצוע הפרות אחרות של החוק הבינלאומי בידי כל הצדדים בקונפליקט, בעזה ובדרום ישראל. כמו כן, אמנסטי אינטרנשיונל קורא לאו"ם, ולמועצת הביטחון במיוחד, להטיל אמברגו נשק מידי ומקיף על כל הצדדים של הקונפליקט, וקורא לכול המדינות לפתוח בפעולה עצמאית לאכיפת אמברגו לאומי על כל העברה של

כלי נשק או אמצעי לחימה לצדדים שבקונפליקט עד אשר לא יהיה עוד סיכון משמעותי שכלי נשק ואמצעי לחימה אלו יכולים לשמש להפרות בוטות של החוק הבינלאומי.

אמנסטי אינטרנשיונל מביע דאגה רבה לנוכח העובדה שכלי נשק, תחמושת וציוד צבאי אחר שסופק לישראל, שימש בידי הכוח הצבאי הישראלי לביצוע מתקפות ישירות על אזרחים ומטרות אזרחיות בעזה, מתקפות אשר היו בלתי מידתיות או שרירותיות. כמוכן, אמנסטי אינטרנשיונל מביע דאגה רבה לנוכח העובדה שהחמאס וקבוצות חמושים פלסטיניות אחרות ביצעו ירי טילים שרירותי, בטילים אשר סופקו או נוצרו מחומרים שסופקו מחוץ לשטח עזה, ירי שכוון אל מרכזי אוכלוסייה בדרום ישראל.

שימוש לא תקני בכלי נשק קונבנציונאליים בידי הכוחות הישראלים

מאות אזרחים, אשר לא נטלו חלק בקרבות, כולל למעלה מ-300 ילדים ויותר מ-100 צוערי משטרה אזרחית אשר לא השתתפו באופן ישיר בחילופי האש, נהרגו במתקפות של הכוחות הישראליים על רצועת עזה. בתי אזרחים ובניינים אחרים, כולל מתקני בריאות, בתי ספר ואוניברסיטה, ניזוקו גם הם או נהרסו כתוצאה ממתקפות ישראליות מן האוויר, הפגזות או סוג מתקפה אחר – כוח ארטילרי הוא כלי נשק המיועד לשטח, הוא איננו כלי אשר ניתן להשתמש בו בדייקנות של חוד מחט, ולכן אין להשתמש בו אף פעם באזורים המאוכלסים בצפיפות באזרחים.

חוקרי אמנסטי אינטרנשיונל, כולל מומחה לכלי נשק, מצאו שברים ורכיבים שונים מתחמושת ששימשה את הצבא הישראלי במהלך המתקפה בת השלושה שבועות שנפתחה ב-27 בדצמבר. שברים אלו כוללים תרמילים מפגזי ארטילריה (זרחן לבן, מאוד נפיץ ומאיר), תרמילים של פגזי טנקים, כנפיים של פגזי מרגמות, לבידים ספוגים בזרחן לבן דליקים ביותר, מוקשים נגד טנקים ומגוון של כדורים חיים ושל תרמילי כדורים משומשים בקוטר בגדלים שונים – כולל 7.62 מ"מ, 5.56 מ"מ, והקליבר היותר גדול, 50.

המידע להלן מתאר סוגים של תחמושת ושל ציוד שנעשה בהם שימוש במהלך הקונפליקט אשר אמנסטי אינטרנשיונל תיעד, כולל תיעוד של נסיבות בהן הופר החוק ההומאניטארי הבינלאומי, ומקרים מסוימים, שייתכן שמגיעים לכדי פשעי מלחמה.

אמנסטי אינטרנשיונל קרא לשלטונות הישראליים לחשוף את כלי הנשק בהם השתמשו כוחותיהם בעזה כך שהצוות הרפואי יהיה מעודכן במידע הנכון ויוכל לטפל כיאות בקורבנות הקונפליקט.

תחמושת המופעלת מן האוויר

אמנסטי אינטרנשיונל מצא שרידים של תחמושת המופעלת מן האוויר – החל משברים של תותחי 20 מ"מ ו"הלפייר" (Hellfire) וטילים אחרים הנורים ממסוקים וממזל"טים, וכלה בשברים גדולים של פצצות גדולות המנווטות באמצעות קרן לייזר ופצצות אחרות שהוטלו ממטוסי קרב F-16, כמו גם חלקים של מנועי טילים, מעגלים מודפסים ורכיבים אחרים של הטילים.

שברים מהפצצות אלו ניתן למצוא בכל שטח עזה – ברחובות, במגרשי משחקים, בבתי-חולים, ובבתים פרטיים. שברים מפצצה השוקלת 225 ק"ג כללו גם את הכתובת "לשימוש על טיל ביות סנפיר MK-82" ואת הסימונים 96214 ASSY 837760-4. הקוד של שמופיע על גבי הטיל, 96214, מצביע על כך שסנפיר זה נוצר על ידי החברה האמריקאית - Raytheon. הודעת הזמנה מתאריך 22 באוקטובר 2001 עבור "חלקי חילוף לפצצה" כללה סנפיר AFG, חלק מספר Raytheon 837760-4.[1]

שברים מפצצה מדגם MK-82, ©Amnesty International

באתר ההריסות של "ביה"ס האמריקאי בעזה", נציגי אמנסטי אינטרנשיונל דברו עם אביו של שומר ביה"ס, מחמוד מוחמד סלמי אבו- קליק, שנהרג כאשר מטוס F-16 ישראלי הפציץ את אזור ביה"ס. מאות בתים נהרסו כליל כתוצאה מהפצצות של מטוסי F-16.

בקצה הצפוני של מחנה הפליטים אל-שאטי ("חוף הים") בעיר עזה, אמנסטי אינטרנשיונל ביקר את משפחת אבו עישה. חמישה בני המשפחה – שלושה ילדים והוריהם – נהרגו בליל ה-5 בינואר, כאשר מטוס ישראלי הטיל פצצה אשר פגעה והרסה באופן חלקי את הבית. ביום למחרת, 6 בינואר, הפצצת F-16 ישראלי נוספת הרגה 23 מבני משפחת אל-דעייה, רובם נשים וילדים, בשעה שישנו בביתם

[1] ראה הזמנת חלק מספר N00164-02-Q-0017, ב-
http://www.fbodaily.com/cbd/archive//2001/10(October)/24-Oct-2001/99sol003.htm
תאריך גישה אחרון 10 בפברואר 2009.

ברובע זייתון של העיר עזה. כאשר נציגי אמנסטי אינטרנשיונל ביקרו במקום, שבועיים לאחר מכן, כמה מההרוגים היו עדיין כלואים מתחת לערימת הריסות גדולה.

מוקשים נגד טנקים

מוקש ישראלי נגד טנקים עם סימונים בעברית, ©Amnesty International

ביום רביעי 28 בינואר, בבית משפחת מרדי באטראטה, מקום בו 20 מבני המשפחה התגוררו, נציגי אמנסטי אינטרנשיונל מצאו אחד מהמוקשים נגד טנקים שבהם השתמשו חיילים ישראלים כדי לפוצץ את בית המשפחה ב-4 בינואר. המוקש היה פגום ולא התפוצץ. בני המשפחה אמרו שהם מצאו עוד מוקש כזה, שלא התפוצץ כלל, ושהורחק על ידי המשטרה המקומית.

מוקש זה, כמו המוקשים האחרים – אלה שהתפוצצו ואלה שלא – שנמצאו על ידי נציגי אמנסטי אינטרנשיונל בין ההריסות של בתים אחרים שנהרסו, נשא מספרים סידוריים וכיתוב בעברית. למרות שהם תוכננו לשימוש נגד טנקים, על ידי ההוספה של מטען נפץ ומנגנון הצתה, מוקשים אלה ניתנים להתאמה בקלות למטרות אחרות. חיילים ישראלים אישרו בעבר לאמנסטי אינטרנשיונל שמזה זמן הם משתמשים במוקשים אלו נגד טנקים להריסת בתים פלסטינים, בדרך כלל בגדה המערבית אבל גם בעזה.

אש ארטילרית ומרגמות

במהלך המבצע הצבאי בן השלושה שבועות, כוחות ישראלים עשו שימוש נרחב באש ארטילרית כולל בפגזי זרחן לבן בעלי קוטר 155 מ"מ (ראה בהמשך *זרחן לבן*) באזורי מגורים, אשר גרמו למוות ולפגיעות באזרחים. בתים, בתי-ספר, מתקנים רפואיים ובנייני או"ם – כולם מטרות אזרחיות - סבלו מפגיעות ישירות מהפגזות ארטילריה ישראלית. פגזי ארטילריה נועדו לשימוש בשדות קרב קונבנציונאליים ואינם מותאמים לכיוון חד למטרה. בכל זאת בעזה הם נורו לתוך אזורי מגורים אזרחיים המאוכלסים בצפיפות.

בשעה 6 בבוקר ב-17 בינואר פגע פגז ארטילריה בכיתה בקומה השנייה של בית ספר יסודי של אונר"א (UNRWA) בבית להייה, במקום לנו 35 אנשים. בית הספר היה מאוכלס ב-1,600 איש שמצאו בו מקלט מהקרבות. שני אחים, בני חמש ושבע, נהרגו ו-14 אנשים אחרים נפצעו, כולל אם הבנים ההרוגים, שרגלה נקטעה. יומיים אחרי האירוע נציגי אמנסטי אינטרנשיונל מצאו בביה"ס שרידים של פגזי זרחן לבן, 155 מ"מ, ושאריות של זרחן לבן אשר עודן העלו עשן.

אחד עשר ימים מוקדם יותר, ב-6 בינואר, פגזי מרגמה שנורו על ידי הכוחות הישראלים, נחתו ברחוב מחוץ לבי"ס אחר של אונר"א בג'אבליה, והרגו לפחות 41 אנשים, ביניהם 10 בני משפחה אחת.

זרחן לבן

יש ראיות לכך שנעשה שימוש בזרחן לבן על ידי הכוחות הישראליים ברחבי עזה. אמנסטי אינטרנשיונל נתקל בכל רחבי עזה, בהרבה פגזים בקוטר 155 מ"מ נושאי זרחן לבן, עם הסימון M825 A1 – תחמושת תוצרת ארה"ב. זה הוא אותו סימון של פגזי זרחן לבן 155 מ"מ המצולמים במאגרים של כוחות הביטחון הישראליים (צה"ל), (ראה *אספקת נשק לישראל* בהמשך).

מספר פגזי ארטילריה טעונים בזרחן לבן פגעו במפקדת השדה של אונר"א בעזה ב-15 בינואר, תוך כדי גרימת שריפה גדולה שהשמידה עשרות טונות של ציוד הומאניטארי, כולל תרופות, מזון, ופריטים אחרים שאינם מזון.[2]

[2] הנוטר ההומאניטארי, UN OCHA , ינואר 2009:
http://www.ochaopt.org/documents/ocha_opt_humanitarian_monitor_2009_01_15_english.pdf
- 'UNRWA: IDF Shelled Warehouse with White Phosphorus', IsraelNN.com, 15 January 2009 -
http://www.israelnationalnews.com/News/News.aspx/129445

נציגי אמנסטי אינטרנשיונל אשר בקרו באתר, מצאו את הסימון PB-91K018-035 על שברים של אחד מפגזי הארטילריה, שהינו מספר האצווה ומצביע על כך שהפגזים הורכבו על ידי Pine Bluff Arssenal (PB), בשנת 1991 (91), באוקטובר (K).

פגז נושא זרחן לבן ©Amnesty International

אמנסטי אינטרנשיונל מצא שהצבא הישראלי השתמש בזרחן לבן, נשק בעל כושר הצתה גבוה, באזורים המאוכלסים בצפיפות באזורי מגורים אזרחיים בשטחים בתוך ובסביבות העיר עזה, ובצפון ובדרום של רצועת עזה. נציגי הארגון מצאו זרחן לבן שעדיין בער באזורי מגורים ברחבי עזה במשך ימים אחרי שהפסקת האש נכנסה לתוקפה כלומר - עד שלושה שבועות אחרי שפגזי הזרחן הלבן נורו על ידי הכוחות הישראליים. אמנסטי אינטרנשיונל סבור שהשימוש החוזר בזרחן לבן בדרך זו באזורים אזרחיים צפופי אוכלוסין, הינו צורה של התקפה שרירותית, ומסתכם בפשע מלחמה.[3]

זרחן לבן הינו נשק שמיועד לספק מיסוך עשן בשעת תנועה של כוחות בשדה הקרב. כל פגז ארטילרי בקוטר 155 מ"מ שמתפוצץ, מפזר 116 חלקים דמויי טריז, הספוגים בזרחן לבן, הניצתים במגע עם חמצן והמתפזרים - תלוי בגובה שבו התפוצץ הפגז (ובתנאי הרוח) – לרחבי אזור שגודלו לפחות כגודל מגרש כדור רגל. בנוסף לנזק ללא אבחנה שהפיצוץ האווירי של כלי נשק כזה יכול לגרום, ירי

- 'UN headquarters in Gaza hit by Israeli 'white phosphorus' shells', Timesonline, 15 January, - http://www.timesonline.co.uk/tol/news/world/middle_east/article5521925.ece

[3] ראה הודעה לעיתונות 'ישראל השתמשה בזרחן לבן באזורים אזרחיים בעזה', אמנסטי אינטרנשיונל,ה-19 בינואר. שימוש כזה בזרחן לבן אסור על ידי אמנת ג'נבה (Additional Protocol I to the Geneva Conventions), אשר אינו מתיר מתקפות שרירותיות, ועל ידי Third Protocol to the Convention on Prohibitions or Restrictions on the Use of Certain Conventional Weapons which may be Deemed to be Excessively Injurious or to Have Indiscriminate Effects, המתייחס לכלי נשק דליקים.

פגזים כאלה בתור תחמושת ארטילרית מגביר את הסיכוי לפגיעה באזרחים. כאשר זרחן לבן פוגע בעור הוא גורם לכוויה עמוקה העוברת דרך השריר וחודרת לתוך העצם, והוא ממשיך לבעור עד אשר נגמרת לו אספקת החמצן. הוא יכול לזהם חלקי גוף אחרים של הנפגע או אפילו את אלה שמטפלים בפצעיו.

סאמיה סאלמן אל-מאנעייה, בת ה-16, ישנה בביתה במחנה הפליטים ג'באלייה, מצפון לעיר עזה, כאשר פגז זרחן נפל בקומה הראשונה של הבית בשעה 8 בערב ב-10 בינואר. עשרה ימים מאוחר יותר, היא סיפרה לאמנסטי אינטרנשיונל, ממיטת בית החולים בו טופלה, שהיא עדיין חווה כאבים עזים בשל הכוויות בפניה וברגליה. "הכאב מפלח. זה כאילו אש בוערת בתוך הגוף שלי. זה יותר ממה שאני יכולה לשאת. למרות כל התרופות שהם נותנים לי, הכאב עדיין כל כך חזק"[4]

אמנסטי אינטרנשיונל ראה מסמכים שהופקו במהלך המתקפה הצבאית הישראלית על עזה על ידי משרדו של קצין רפואה ראשי ומפקדת חיל רפואה של כוחות חילות השדה הישראליים.[5] מסמך חתום על ידי אל"מ ד"ר גיל הירשהורן, מפקד יחידת הטראומה במשרדו של קצין רפואה ראשי, בו מצוין: "כאשר הזרחן בא במגע עם רקמה חייה הוא גורם נזק על יד כך שהוא "אוכל" אותה. המאפיינים של פצע מזרחן הם: כוויות כימיות המלוות בכאב עז, נזק לרקמות... הזרחן יכול לחלחל לתוך הגוף ולגרום נזק לאיברים פנימיים. בסופו של דבר, כשל כלייתי והתפשטות זיהום הינם אופייניים... לסיכום: פצע שנגרם כתוצאה מתחמושת המכילה חומר זרחני נפיץ, הינו מסוכן מיסודו ויש לו הפוטנציאל לגרום נזק רציני לרקמות חיות."

מסמך אחר ששמו הוא "חשיפה לזרחן לבן", שהוכן על ידי מפקדת חיל רפואה של חילות השדה ושנשלח ממשרד הבריאות, מציין ש"רוב המידע על פצעי זרחן נובע מניסיונות על בעלי חיים ומתאונות. חשיפה לזרחן לבן, בהתבסס על הרבה ניסויי מעבדה, הינה מאוד רעילה. כוויות המכסות חלק קטן משטח הגוף, 15-12 אחוז בחיות מעבדה ופחות מעשרה אחוזים בבני אדם, יכולות להיות קטלניות כתוצאה מהשפעות הזרחן, בעיקר על הכבד, הכליות והלב."

בנוסף לסכנה הגלומה באפקט ההצתה המוגבר של זרחן לבן, פגזי הארטילריה עצמם, לאחר שפיזרו את הזרחן הלבן, המשיכו להוות איום קטלני משום שהם המשיכו במסלול מעופם ובהרבה מקרים התפוצצו בבתים מלאים באזרחים.

---

[4] 'על ישראל לחשוף את הנשק בו השתמשה בעזה', אמנסטי אינטרנשיונל, 26 בינואר, 2009

[5] "כוויות הפצועים בעזה תואמות לתיאורים של פגיעת זרחן לבן במסמכים צה"ליים", הארץ, 5 בפברואר 2009

בחוזה, ממזרח לחאן-יונס, בדרום עזה, נציגי אמנסטי אינטרנשיונל מצאו פגזי ארטילריה שלמים, ורסיסי פגזים - המכילים זרחן לבן, במספר בתים באזור מגורים המאוכלס בצפיפות. באחד הבתים, הם מצאו את הרסיסים של פגז ארטילריה נוסף הנושא מטען של זרחן לבן, בקוטר 155 מ"מ. פגז זה הרג את חנאן אל-נאג'אר בת ה-47, אם לארבעה. היא ומשפחתה נמלטו מביתם ושהו אצל קרובים באזור מגורים שממוקם בתוך העיר פנימה. בערב ה-10 בינואר פגז ארטילריה חדר את גג הבית, עבר דרך שני חדרים, והתפוצץ בתוך המסדרון. רסיס גדול פגע בחנאן בחזה, וכמעט בתר את החלק העליון של גופה. היא נהרגה במקום. בחצר הפנימית של הבית, נציגי אמנסטי אינטרנשיונל מצאו פגז ארטילריה (סדרת תאורה) ובבית שכן הם מצאו פגז ארטילריה נושא מטען אחר שלם אשר התנגש בבית ועבר דרך הקיר ונחת במיטתם של זוג צעיר שם תינוק ישן רק מספר דקות קודם לכן.

פגזי תאורה

נציגי אמנסטי אינטרנשיונל נתקלו בפגזי תאורה בקוטר 155 מ"מ מסוג M485 A2, בשימוש צה"ל אשר נחתו באזורי מגורים בנויים בעזה. פגזים אלה משחררים מיכל זרחן המרחף למטה עם מצנח. נמצאו לפחות שלושה פגזים נושאי מטען כאלה אשר נפלו לתוך בתי אנשים. צבע הפגזים הללו צהוב ועל אחד מהם היה הסימון הבא: 155-M 485 A2 TZ 1-81 . TZ הוא סימון ידוע של תחמושת ישראלית.

פגז ארטילריה נושא מטען המשחרר מיכל לתאורה ©Amnesty International

בביתו של העיתונאי סאמיר חאליפה ברובע זייתון של העיר עזה, נציגי אמנסטי אינטרנשיונל מצאו פגז ארטילריה בקוטר 155 מ"מ שפגע בדירתו בקומה הרביעית בשעה 6 בבוקר ב-10 בינואר,

והתפוצץ בחדר הסמוך לחדר בו הוא, אשתו והילדים ישנים בדרך כלל.[6] המשפחה ניצלה מפגיעה מכיוון שבאותה עת הם ישנו בקומת הקרקע עם הסבים.

פגזי פלאשט - Flechettes

פגזי פלאשט אינם אסורים באופן ספציפי תחת החוק הומאניטארי הבינלאומי. יחד עם זאת, השימוש בהם באזורים אזרחיים צפופי אוכלוסין בעזה תרמו להרג הבלתי חוקי ולפציעות של אזרחים. פגזי פלאשט מכילים חיצי מתכת באורך 4 ס"מ שהינם מחודדים בקצה הקדמי שלהם, ולהם ארבעה סנפירים מאחור. פגזי 120 מ"מ שבדרך כלל נורים מטנקים, מכילים בין 5,000 ל-8,000 חיצים כאלה. הפגזים מתפוצצים באוויר ומפזרים את החיצים בתבנית של חרוט, על פני שטח שאורכו בערך 300 מ' ורוחבו בערך 100 מ'.[7] . סבבי ירי של פגזים אלה נועדו לשימוש נגד מתקפת חיל רגלים מרוכזת או יחידות צבא בשטח פתוח ובאופן ברור מהווים סיכון מאוד גבוה לאזרחים כאשר הם נורים באזורי מגורים אזרחיים המאוכלסים בצפיפות, כפי שהשתמשו בהם הכוחות הישראלים ברצועת עזה.

אמנסטי אינטרנשיונל חקר מספר מקרי מוות ופציעה של אזרחים בעזה שנגרמו על ידי פגזי פלאשט בינואר.[8] באחד המקרים, ב-4 בינואר 2009, אמבולנס הגיע בערך חמש עשרה דקות אחרי מטח טילים בבית להייא שכפי הנראה כוון לחמישה אנשים צעירים בלתי חמושים. כמה דקות מאוחר יותר האמבולנס נפגע מפגז טנק מלא בחיצים. שני חובשים נפצעו פציעה קשה באירוע ואחד מהם, עראפא האני עבד-אל-דעיים, מת מאוחר יותר.

בבוקר שלמחרת, כוחות ישראלים ירו מספר פגזי פלאשט לתוך הכביש הראשי ליד בית משפחת עבד-אל-דעיים, בעייזבת בית-חנון, מדרום מערב לעיר בית-חנון. שני אנשים, ילד ואישה, נהרגו וכמה אנשים אחרים נפצעו. איסלאם ג'אבר עבד-אל-דעיים בן השש עשרה נפגע בצוואר מחץ מסוג פלאשט. הוא נלקח ליחידת הטיפול הנמרץ של בית החולים אך נפטר כעבור שלושה ימים. מיזאר, אחיו, נפצע באותה המתקפה ועדיין נושא עמו רסיס פלאשט נעוץ בגבו. בקרבת מקום, וואפה אבו ג'אראד בת העשרים ואחת שהייתה בהריון, בנה בן השנתיים, בעלה, אביה וגיסה, כולם נפצעו מחיצי פלאשט בחצר ביתם. וואפה אבו ג'אראד מתה מפציעה יומיים יותר מאוחר.

---

[6] ראה בלוג, 'Journalists under fire', אמנסטי אינטרנשיונל, 29 בינואר 2009

[7] "How Flechettes Work", The Guardian: http://www.guardian.co.uk/graphic/0,,2274464,00.html

[8] ראה הודעה לעיתונות, 'Israeli army used flechettes against Gaza civilians'. אמנסטי אינטרנשיונל, 27 בינואר 2009 והבלוג, 'A bloodstained wall of flechettes' , אמנסטי אינטרנשיונל, 26 בינואר 2009, http://livewire.amnesty.org/2009/01/27/a-bloodstained-wall-full-of-flechettes/#more-866

אמנסטי אינטרנשיונל תיעד בעבר את השימוש של כוחות ישראלים בפגזי פלאשט בעזה, שימוש שהתוצאה שלו הייתה הרג ילדים.[9] הדרך שבה כוחות ישראלים השתמשו בפגזים המכילים חיצי פלאשט בעזה – הם נורו לתוך אזורים אזרחיים המאוכלסים בצפיפות – מפרה את החוק הבינלאומי האוסר על התקפה ללא הבחנה. המקרה הידוע האחרון שבו נעשה שימוש בפגזים אלה בעזה, קודם לשימוש בהם במהלך המתקפה הצבאית האחרונה, היה ב-16 באפריל 2008, כאשר חיילים ישראלים ירו פגזי פלאשט על עיתונאי סוכנות רויטרס, פאדל שאנה, בשעה שהוא צילם את הטנק, והרגו אותו ושלושה אזרחים בלתי חמושים נוספים, כולל שני ילדים.[10]

ב-2001, ההוצאה לאור "Jane's Defense Publication" ציטטה מקור צבאי ישראלי שהצהיר: "הצבא הישראלי קבל את כלי הנשק הללו מארה"ב אחרי מלחמת 1973 ויש לנו אלפי פגזים ישנים במחסנים... הנשק אינו נחשב אמין או יעיל ולתותחנים קשה לכוון למטרה כיאות."[11]

תחמושת טנקים

הסימונים המופיעים על הבסיס של אחד הפריטים של תחמושת טנק שנמצא על ידי נציגי אמנסטי אינטרנשיונל בעזה, בבית ההרוס של משפחת אבו עידה , הצביעו על כך שהיה זה תרמיל של פגז רב שימושי בעל נפיצות גבוהה, בקוטר 120 מ"מ מסוג M830, המיוצר בארה"ב.

בסיס התרמיל של פגז טנק שנמצא על ידי אבו עבדולא אבו עידה מחוץ לביתו
©Amnesty International

[9] ראה: 'Israel and the Occupied Territories and the Palestinian Authority: Killing the future, Children in the line of fire' , אמנסטי אינטרנשיונל, (Index: MDE 02/005/2002).

[10] http://www.amnesty.org/en/news-and-updates/news/armys-so-called-inquiry-cameramans-killing-gaza-scandal-20080815

[11] http://www.janes.com/defence/land_forces/news/jdw/jdw010522_2_n.shtml

נציגי אמנסטי אינטרנשיונל מצאו רסיסים של פגזי טנקים בקוטר 120 מ"מ בכל רחבי עזה, כולל בבתים שם סוג תחמושת זה הרג ילדים ואזרחים אחרים. פגזי טנקים הינם תחמושת מדויקת. הרג של כל כך הרבה אזרחים, רבים מהם בתוך בתיהם, מצביע על כך שאמצעי תחמושת אלה נוצלו – במקרה הטוב – בצורה רשלנית או בצורה שרירותית ובלתי מובחנת. בג'באלייה, צפון עזה, בביתו של ד"ר עז א-דין אבו אל-עייש, גינקולוג העובד בבית חולים ישראלי, נציגי אמנסטי אינטרנשיונל מצאו רסיסים של שני פגזי הטנקים בקוטר 120 מ"מ שנורו על ידי חיילים ישראלים לתוך חדר השינה של בנותיו של ד"ר אבו אל-עייש, ב-16 בינואר אחרי הצהריים. שלוש מבנותיו של הרופא ואחייניתו נהרגו במקום ובת אחרת ואחיינית אחרת נפצעו קשה.

טילים שנורו מתוך מזל"טים (מטוסים זעירים ללא טיס), מסוקים ומטוסים

שלושה חובשים באמצע שנות העשרים לחייהם – אנאס פאדהל נע'ים, יאסר כאמל שבייר , ראפעת עבד אל-לאל – נהרגו מוקדם אחרי הצהריים ביום ה-4 בינואר, בעיר עזה, כאשר הם צעדו דרך שדה קטן בדרכם להציל שני אנשים פצועים בפרדס בקרבת מקום. ילד בן שתיים עשרה, עומר אחמד אל-בראדיעי, שעמד על יד ביתו כדי לסמן לחובשים את המקום שבו נמצאו הפצועים, נהרג גם הוא באותו מטח.

נציגי אמנסטי אינטרנשיונל הגיעו לזירת האירוע יחד עם שני נהגי האמבולנס שליוו את החובשים ואשר היו עדים לתקיפה. הם פגשו את האם המזועזעת של הילד ומצאו את השרידים של הטיל שהרג את שלושת החובשים ואת הילד. על התווית היה כתוב: "טילים מונחים, תקיפות שטח" וארה"ב צוינה כארץ המוצא של כלי הנשק.[12] טיל הלפייר זה (AGM 114 Hellfire), שבדרך כלל משוגר ממסוקי אפאצ'י, יוצר על ידי Hellfire Systems באורלנדו, מיזם משותף ללוקהיד- מרטין ולבוינג (Lockheed Martin/Boeing), החתום על חוזה עם מפקדת התעופה והטילים של צבא ארה"ב אשר ב- Redstone Arsenal, אלבאמה, ואשר משתמש במספר DAAH01-03-C-0106 על החוזים שלו.

[12] ראה בלוג, 'Attacks on Ambulance Workers' , אמנסטי אינטרנשיונל, 27 בינואר 2009.

תווית על השרידים של טיל שהרג שלושה חובשים וילד Amnesty International©

אמנסטי אינטרנשיונל מצא עדויות לרכיבי טילים, כולל של- Hellfire AGM 114 שנותרו אחרי ההפצצה מהאוויר על מצעד צוערי המשטרה שנערך ב-27 בדצמבר 2008. אחד מהרכיבים החשמליים נשא את הכתובת "Made in France" ("תוצרת צרפת").

רסיסי פגזים בצורת קובייה

נציגי אמנסטי אינטרנשיונל בעזה מצאו גם עדויות בשטח לשימוש בטילים מסוג חדש, שכפי הנראה משוגרים מתוך כלי טייס בלתי מאוישים, אשר מתפוצצים למספר רב של קוביות מתכת בעלות צלעות חדות, כל אחת מהן בשטח שגודלו בין 2 ל- 4 מ"מ. פריטי תחמושת אלה המיוצרים בכוונה בצורת רסיסים יכולים לחדור אפילו מבעד לדלתות מתכת עבות ורבים מהם נצפו על ידי נציגי אינטרנשיונל אמנסטי נעוצים עמוק בתוך קירות בטון. נראה כי הם תוכננו לגרום פגיעה מרבית ומהיבטים מסוימים, נראה כי אלה הם גרסה מתוחכמת יותר של כדוריות או מסמרים וברגים שקבוצות חמושות לעתים קרובות מכניסות לתוך טילים תוצרת עצמית ולתוך פצצות התאבדות. ה"חתימה" של טילים חדשים אלה, בנוסף לקוביות המתכת הקטלניות, היא בור קטן ועמוק באדמה (בקוטר של בערך 10 ס"מ או פחות ובעומק של עד מספר מטרים) וכמות רסיסים קטנה מורכבת ממתכת מאוד דקה, כפי הנראה ממעטפת הטיל.

צילום הרנטגן של איש צעיר שנפגע באחת מההתקפות הללו, שהרגה תריסר ופצעה כמה אחרים, הראה את כדורי המתכת הזעירים עדיין נעוצים בתוך הירך שלו.

במתקפות על ידי טילים מסוג אלו נהרגו: נערה בת 13 שישנה במיטתה; שלושה בנים בגיל בית הספר היסודי שנשאו קנה סוכר; שתי נשים צעירות בדרכן למקלט בחיפוש אחר ביטחון; נער בין שלוש עשרה על אופניו; שמונה תלמידי תיכון שהמתינו לאוטובוס של בית הספר לקחתם הביתה; משפחה שלמה שישבה בחצר ביתה, ורבים אחרים.

חומרי נפץ ממתכת אינרטית בעלת צפיפות גבוהה

Dense Inert Metal Explosives (DIME)

התקבלו דיווחים על השימוש ב – DIME בידי הכוחות הישראלים בעזה. חוקרי אמנסטי אינטרנשיונל בעזה לא יכלו לאשר/לאשש את הטענה לשימוש בכלי נשק מסוג זה אולם הם ראיינו רופאים שתיארו טיפול בפצועים עם פצעים שיכולים להתאים לשימוש בכלי נשק מסוג DIME. [13]

לפי כתב העת הצבאי - Jane's Intelligence Defense Review, תחמושת DIME כוללת חומרי נפץ בעלי נפיצות גבוהה המורכבים עם מתכת בעלת צפיפות גבוהה כגון טונגסטן, בצורת אבקה. זהו תכנון אשר על פי דיווחים "משפר את דחף הפיצוץ ואת הקטלניות בקרבת נקודת הניפוץ (בשטח הקרוב) אבל מצמצם את האימפקט היותר מרוחק (בשטח המרוחק).[14]

תחמושת מסוג DIME אינה אסורה באופן מפורש על פי החוק הבינלאומי, יחד עם זאת, בהיותו כלי נשק חדש יחסית, ישנן שאלות לגבי ההשפעות הבריאותיות לטווח הארוך, אשר דורשות מחקר נוסף. ישנם מדענים הסוברים כי רסיסים מסגסוגת טונגסטן בדרגת איכות המשמשת לכלי נשק, שנשארים נעוצים בגוף, גורמים במהירות לסרטן אצל חולדות. על אף שלא ידוע אם הקצב שבו נגרם סרטן יהיה דומה בבני אדם, נדרשים מחקרים נוספים שיחקרו את הסיכון וההשפעות על בני אדם הנחשפים לרסיסים מסגסוגת טונגסטן המיועדת לכלי נשק.

רופאים מסוימים בעזה סיפרו כי טיפלו בפצועים עם פצעים בלתי שגרתיים שיכלו להיגרם על ידי כלי נשק מסוג DIME. דפוסי הפציעה כוללים קטיעת אברים בצורה חדה כמו בכריתה כירורגית, עם פצעים שנראים כאילו טופלו בצריבה ועם מעט - או כמעט ללא - דימום; כוויות עמוקות מאוד, והידרדרות ומקרי מוות בלתי מוסברים בפציינטים שנראה כי פציעתם קלה. הרופאים מתקשים לטפל בפציינטים אלה משום חוסר הוודאות לגבי סוג התחמושת שגרמה לפציעות.

---

[13] ראה הודעה לעיתונות 'Occupied Palestinian Territories: Israel must disclose weapons it used in Gaza attacks', אמנסטי אינטרנשיונל, 22 בינואר 2009.

[14] 'Hunt for high blast/low collateral damage weapons leads back to DIME/MBX', Jane's International Defense Review – 1 February 2008.

אמנסטי אינטרנשיונל קורא לרשויות הישראליות לחשוף את כלי הנשק והתחמושות שכוחותיהם השתמשו בעזה, על מנת להקל על הטיפול בפצועים. הארגון מאמין שדרושים מחקרים נוספים לפני שניתן לקבוע האם השימוש בתחמושת מסוג DIME הינה חוקית על פי החוק הבינלאומי. היה וייקבע שכלי נשק כגון אלה גורמים פגיעה מוגזמת או סבל מיותר, או היה ויתברר שהם מפרים את תנאי הפרוטוקול לגבי רסיסים-שאינם-ניתנים-לאיתור Protocol on Non-Detectable Fragments (Protocol I to the Convention on Conventional Weapons) מה-10 באוקטובר 1980, אזי ייאסר השימוש בהם אפילו נגד לוחמים, לא רק נגד אזרחים.

שימוש בלתי חוקי בירי חסר הבחנה של טילים על ידי החמאס וקבוצות אחרות של פלסטינים חמושים

קבוצות חמושים פלסטיניות המסונפות לחמאס ולפלגים פלסטינים אחרים (כולל גדודי חללי אל-עקצה, הזרוע הצבאית של הפת"ח, המפלגה של הנשיא הפלסטיני מחמוד אבעס) שיגרו טילים לתוך ערים וכפרים בדרום ישראל. למרות שרוב הטילים נפלו בשטחים פתוחים, הם גרמו למות מספר אזרחים ישראלים, פצעו רבים וגרמו נזק לרכוש אזרחי. במספר מקרים הטילים הללו לא הצליחו להגיע עד ישראל ונפלו בתוך עזה, וחלקם הרגו ופצעו אזרחים פלסטינים. בינואר 2009, בעת שמספר מתעצם של טילים פגעו באשקלון, מקורות ישראלים רשמיים דיווחו כי עד 40% מ-122,000 תושבי העיר עזבו את בתיהם ועברו להתגורר זמנית בחלקים אחרים של ישראל. שדרות וישובים כפריים באזור נפגעו גם הם בצורה דומה.

הטילים הנורים על ידי קבוצות פלסטינים חמושים לא יכולים ליפול במדויק במטרות ספציפיות, ובמיוחד נכון הדבר לגבי טווחים ארוכים. טילים אלה כוללים טילים המתוארים כ"גראדים" (שמות רוסיים גנריים שייתכן ומציינים את הקוטר (גראד 122 מ"מ), או מתארים באופן גנרי טילים ממשגר רב טילי), אשר להם טווח של בערך 35 ק"מ; כמו כן הם כוללים טילים תוצרת בית בעלי טווח קצר מסוג "קאסם" (שם גנרי נוסף).[15] כתב העת הצבאי Jane's Terrorism and Security Monitor תיאר את טילי ה"קאסם" כ:"בלתי מדויקים, קצרי טווח ולעתים רחוקות קטלניים".[16]

[15] 'טילי חמאס ממשיכים לרדת כמו גשם' ('Hamas rockets keep raining down'), כוחות ישראלים לא נכנסו למרכזי אוכלוסיה שם מוסתרים הרבה טילים, אומר מומחה ביטחון, מאת Patrick Martin, Globe and Mail, 9 January 2009.

[16] 'Rocket powered 'Hamastan' Jane's Terrorism and Security Monitor, 11 July 2007, 29 June 2007.

לפי Jane's ה"קאסם" הוא נשק ארטילרי פלסטיני מאולתר.[17] נציגי אמנסטי אינטרנשיונל ביקרו בתחנות המשטרה בשדרות ובאשקלון, שם הם ראו טילים שפגעו בערים ובשטחים מסביב, כולל טילי גראד, קאסם וטילים מסוג קוד.[18] שני הסוגים האחרונים הינם צינורות מאוד גסים, חלודים, בקוטר 60, 90, או 120 מ"מ, באורך של בערך מטר וחצי, בעלי סנפירים המרותכים אל גוף הטיל. הם יכולים להכיל בערך חמישה קילוגרמים של חומר נפץ כמו גם רסיסים בצורת מסמרים, ברגים, או לוחות מתכת עגולים שנקרעים לחתיכות ברגע הפגיעה.

יש להם טווח של עד 20 ק"מ, אך הם לא ניתנים לכיוון מדויק. טילי גראד בנויים בצורה יותר מקצועית ולפי דובר משטרת ישראל, מיקי רוזנפלד, הם מוברחים לתוך עזה ולא מיוצרים באופן מקומי.

על פי צה"ל, בתקופה שבין ה-27 בדצמבר 2008 וה-11 בינואר 2009, חמאס וקבוצות פלסטיניות אחרות של חמושים המטירו 643 מטחי טילים על ישראל. למידע נוסף ראה טבלה.[19]

דיווחי צה"ל על מספר התקפות הטילים על ידי החמאס

מה-27 בדצמבר 2008 עד ה-11 בינואר 2009

סה"כ: 643

תאריך	27/12	28/12	29/12	30/12	31/12	01/01	02/01	03/01	04/01	05/01	06/01	07/01	08/01	09/01	10/01	11/01
התקפות	78	35	80	51	64	64	31	35	34	33	33	18	18	24	22	23

בשנת 2008 שבעה אזרחים ישראלים נהרגו על ידי טילים שנורו על ידי קבוצות פלסטיניות חמושות מתוך עזה לתוך ישובים בדרום ישראל. שלושה מבין הקורבנות נהרגו בשלוש התקפות שונות בשלושה ימים עוקבים, ב-27, ב-28 וב-29 בדצמבר 2008.

בבר ועקנין, בן 58 נהרג כאשר טיל שנורה מעזה פגע בבניין הדירות שבו הוא גר בנתיבות, ב-27 בדצמבר 2008. ביום המחרת, ב-28 בדצמבר, נהרג בדואי בן עשרים ושבע, האני אל-מאהדי , ושישה עשר מחבריו לעבודה נפצעו כאשר טיל גראד ששוגר על ידי המיליציות של

---

[17] Ibid .

[18] ראה בלוג, 'יום בדרום ישראל', אמנסטי אינטרנשיונל, 28 בינואר 2009.

[19] צ.ה.ל., מבצע עופרת יצוקה, איגרת מידע שנייה

החמאס מתוך עזה, התפוצץ באתר בנייה בעיר אשקלון, מקום בו עבדה הקבוצה. ישראלית שלישית, אירית שיטרית, בת שלושים ותשע, נהרגה ביום שאחרי, ב-29 בדצמבר 2008, גם הפעם חמאס נטלו אחריות על המתקפה.

ארגון אמנסטי אינטרנשיונל קרא קריאה חוזרת ונשנית לחמאס ולכול הקבוצות הפלסטיניות החמושות האחרות בעזה לחדול מירי טילים שרירותי על ערים ועל כפרים בדרום ישראל, אולם הם ממשיכים לעשות כן. [20]

אספקת כלי נשק לישראל

ישראל הינה יצרנית מרכזית של נשק קונבנציונאלי ושייכת לעשרת יצואני הנשק המובילים בעולם, יחד עם זאת היא נשענת על ייבוא של ציוד צבאי, חלקי חילוף וטכנולוגיות. למשל, בטנקי מרכבה-4 המיוצרים בישראל משתמשים במנועי דיזל שהורכבו בארה"ב ועושים שימוש בחלקים שיוצרו בגרמניה.

מאז 2001, ארה"ב הייתה באופן בולט ספקית הנשק הקונבנציונאלי המרכזית של ישראל. זאת, בהתבסס על הערך של משלוחי הייצוא של כל כלי הנשק הקונבנציונאליים, כולל עסקאות בין ממשלות כמו גם מכירות מסחריות פרטיות. מכירות נשק מארה"ב לישראל נמשכו בקנה מידה רחב (ראה נספח 1). רשויות ארה"ב דיווחו לאו"ם שארה"ב ביצעה עסקאות מסחריות בהיקף של 1,313 מיליון דולר "בכלי נשק ובתחמושת" שסופקו לישראל בין השנים 2004 ו- 2007, מתוכם עסקאות בשווי של 447 מיליון דולר נסחרו בשנת 2007. ישראל לא דיווחה על עסקאות סחר אלו לאו"ם. מספרים אלו המתייחסים למסחר של ארה"ב, בדרך כלל אינם כוללים מתנות של ציוד צבאי וטכנולוגיות הקשורות בציוד זה, או ציוד וטכנולוגיות בעלי "שימוש כפול". בנוסף לעסקאות סחר אלו, ארה"ב סיפקה לישראל בכל שנה מימון בהיקף נרחב לרכישת כלי נשק, זאת למרות חקיקה אמריקאית המגבילה סיוע מסוג זה למי שמפר בעקביות זכויות אדם בצורה בוטה.

מאז שנת 2002, במהלך תקופת שלטונו של הנשיא בוש, ישראל קבלה מעל 21 מיליארד דולר בצורה של סיוע צבאי וסיוע ביטחוני מארה"ב, כולל 19 מיליארד דולר בסיוע צבאי ישיר בחסות תוכנית הפנטגון למימון צבאי לארצות זרות (Foreign Military Financing – FMF). במילים פשוטות,

[20] Israel/Occupied Palestinian Territories: End unlawful attack and meet Gaza's emergency needs,

ההתערבות הצבאית הישראלית ברצועת עזה צוידה במידה רבה בכלי נשק, בתחמושת ובציוד צבאי שסופקו על ידי ארה"ב ומומנו מכספי משלמי המסים בארה"ב.

סעיף 502B של חוק סיוע החוץ (Foreign Assistance Act), מכתיב את ההתניות הבאות: "לא יוענק כל סיוע ביטחוני למדינה אשר ממשלתה מפגינה דפוס עקבי של הפרות בוטות של זכויות האדם המוכרות בזירה הבינלאומית", אשר כוללות "פעולות עינויים או יחס ועניישה אכזריים, בלתי אנושיים, או משפילים, כליאה ממושכת ללא הגשת כתב אישום וללא משפט, תוך גרימה להיעלמותם של אנשים באמצעות חטיפה ואחזקה בלתי חוקית של אנשים אלה, ומקרים בוטים אחרים של מניעת הזכות לחיים, לחופש, או לביטחון האישי של אדם".

סעיף 4 של חוק הפיקוח על ייצוא נשק (Arms Export Control Act) מתיר אספקת ציוד צבאי ואימון כוחות בידי ארה"ב למטרות ביטחון פנימי חוקיות בלבד, "הגנה-עצמית לגיטימית", או לצורך השתתפות בפעולות של שמירה על השלום בידי האומות המאוחדות או פעולות אחרות הנגזרות מכתב האמנה של האו"ם. יחד עם זאת, על פי חוק מינהל הייצוא של ארה"ב (US Export Administration Act), ניתן להציע סיוע ביטחוני אם הנשיא מאשר שקיימות "נסיבות יוצאות דופן", כך שניתן לעקוף את סעיף 502B. "חוק לייהי" (Leahy Law) שנקרא על שמו של הסנטור שהכניס את התיקון לחוק האמריקאי, אוסר על ארה"ב לספק את רוב הצורות של סיוע לכול יחידה צבאית או לכול יחידת משטרה כאשר ישנן "ראיות אמינות" שחברי היחידה מבצעים הפרות קשות של זכויות אדם. ניתן לחדש את הסיוע אם הממשלה המדוברת נוקטת ב"אמצעים יעילים". אם - לפי הפרשנות של הפנטגון לחוק - הממשלה הזרה מסננת את ה"תפוחים הרקובים" בתוך אותה יחידה, אספקת הסיוע הביטחוני יכולה להימשך.

ב-16 באוגוסט 2007, ממשלת ישראל וממשלת ארה"ב חתמו על הסכם לעשר שנים להענקת 30 מיליארד דולר בסיוע צבאי של ארה"ב. הפרטים המלאים של החבילה לא פורסמו; יחד עם זאת, דווח שהיא כוללת דור חדש של מטוסי קרב F-35, פצצות מתקדמות, וטילים מונחי לייזר. חבילת סיוע צבאי זו, המגיעה בשווייה ל- 3 מיליארד דולר בשנה, ייצגה גידול של 25 אחוזים בהקצאה השנתית של ארה"ב למטרות סיוע צבאי לישראל, שעמדה על 2.4 מיליארד דולר. ישראל הייתה זה מכבר המדינה שקיבלה את הכמות הגדולה ביותר בעולם של סיוע צבאי מצד ארה"ב, עוד לפני הגידול המוצע. אפילו אחרי התחלת של הקונפליקט הנוכחי ושל הדיווחים על הפרות קשות של החוק ההומאניטארי הבינלאומי בידי צה"ל בעזה, השלטונות של ארה"ב המשיכו לאשר העברת משלוחים רחבי היקף של תחמושת, כולל תחמושת המכילה זרחן לבן, לישראל.

מאז 2004, יצואניות נשק גדולות אחרות כגון צרפת, גרמניה ובריטניה, ייצאו באופן ניכר פחות נשק לישראל מאשר ארה"ב. אף על פי כן, משלוחי ייצוא אלה הינם, ככל הנראה, משמעותיים. לפי דו"ח האיחוד האירופי לגבי רישיונות ייצוא נשק לשנת 2008, דו"ח שפורסם בדצמבר עבור השנה הקלנדארית 2007 ומאחד את הדו"חות שהמדינות החברות באיחוד צריכות להגיש כל שנה, 18 מדינות חברות האיחוד האירופי אישרו סך של 1,018 רישיונות ייצוא נשק לישראל בשווי של 199,409,348 אירו (€). צרפת, גרמניה ורומניה היו שלוש היצואניות הראשיות. צרפת הנפיקה רישיונות ייצוא בשווי של 126 מיליון אירו, גרמניה אשרה 28 מיליון אירו ורומניה – 17 מיליון אירו. בכל שנה נתונה, אין אישורי הייצוא מטעם המדינות המייצאות בהכרח תואמים את המידע על ייצוא הנשק בפועל. זאת, בשל מגוון סיבות, אולם אישור רישיונות ייצוא בהחלט מעיד על נכונות הממשלות של המדינות המייצאות, לצייד את הכוח הצבאי של ישראל. מידע בפועל על ייצוא נשק מהאיחוד האירופי לישראל עד סוף 2007 מוצג בטבלה שלהלן.

בכפוף לקריטריון מס' 2 של הקוד האתי לגבי ייצוא נשק של האיחוד האירופי (EU Code of Conduct on Arms Exports), מדינות חברות באיחוד אמורות "למנוע רישיון ייצוא אם יש סיכון ברור שהייצוא המוצע ישמש לדיכוי פנימי" או "ישמש בביצוע עבירות חמורות על החוק ההומאניטארי הבינלאומי". המושג "דיכוי פנימי" כולל, בין היתר, עינויים ויחס או סוגי ענישה אחרים שהינם אכזריים, בלתי אנושיים ומשפילים, הוצאות להורג על פי הליך משפטי מקוצר (משפטי שדה) או בשרירות לב, היעלמויות, מעצרים בלתי מבוקרים, והפרות בוטות אחרות של זכויות אדם וחירויות בסיסיות כמוסדרים במנגנונים הבינלאומיים לשמירת זכויות האדם הרלוונטיים, כולל ההכרזה האוניברסאלית בדבר זכויות האדם (UDHR) והאמנה בדבר זכויות אזרחיות ופוליטיות (ICCPR). בכל האיחוד האירופי, רק עשרים ושמונה היתרי ייצוא נדחו מסיבות של זכויות אדם, ביטחון פנימי או חוסר יציבות באזור.

כתוצאה מלחץ פוליטי בחלק מהמדינות של האיחוד האירופי המודאגות מהקונפליקט בישראל ובשטחים הפלסטינים הכבושים, תשע מדינות החברות באיחוד, כולל שוודיה, טוענות עתה שאינן מייצאות כל נשק לישראל ומדינות דוגמת איטליה ובריטניה טענו שהן מגבילות את כלל הייצוא שלהן של נשק קונבנציונאלי, אך לפעמים ייצוא כזה לישראל מורכב מרכיבים או מסחורות במעבר. מידע על ייצוא מראה שמדינות דוגמת אלו בכל זאת ייצאו לישראל כלי נשק לחיל רגלים, כלי רכב צבאיים ורכיבים של כלי נשק.

ספקיות משמעותיות אחרות של ציוד צבאי לישראל מאז 2001 הן (לפי סדר אלפביתי) אוסטריה, אוסטרליה, איטליה, בלגיה, גרמניה, הונגריה, דרום קוריאה, הרפובליקה הסלובקית, הרפובליקה

הצ'כית, סלובניה, ספרד, סרביה-מונטנגרו, , פולין, פינלנד ורומניה. הולנד ויוון היוו ארצות מעבר עיקריות לציוד צבאי שנשלח לישראל. אלבניה, בוסניה-הרצגובינה, ברזיל, קולומביה והודו דווחו כמי שהיו בין עשרים הספקיות המסחריות המובילות של כלי נשק ותחמושת.

התחייבויות בינלאומיות המתייחסות להעברות של נשק קונבנציונאלי

מועצת הביטחון של האו"ם, בהתניה בתוקף מס' 6 של החלטה 1800 (2009) מה-8 בינואר 2009 קראה למדינות החברות "להגביר את המאמצים לספק הסדרים וערבויות בעזה על מנת למנוע מסחר לא חוקי בכלי נשק ובתחמושת...". לפי הקווים המנחים להעברות נשק בינלאומיות של ארגון האומות המאוחדות 1996, מהמונח " 'מסחר לא חוקי בכלי נשק', משתמע שהוא מכסה סחר בינלאומי זה בנשק קונבנציונאלי, אשר הינו מנוגד לחוקי המדינות ו/או לחוק הבינלאומי".[21]

האחריות של כל המדינות לאסור העברות בינלאומיות של כלי נשק שעלולות לקדם הפרות בוטות של החוק ההומאניטארי הבינלאומי ושל זכויות האדם, נובע מההתחייבות שלהן שלא להשתתף בפעולות בינלאומיות של מדינה אחרת, אם הן מנוגדות לחוק. העיקרון מוצג בסעיף 16 של "הסעיפים בעניין האחריות של מדינות לגבי פעולות המנוגדות לחוק הבינלאומי, של הוועדה לחוק הבינלאומי"[22]
International Law Commission's Articles on Responsibility of States for Internationally Wrongful Acts
במינוחים שמשקפים את החוק הבינלאומי הרגיל,וחל על כל המדינות. סעיף 16 אומר: "מדינה אשר עוזרת או מסייעת למדינה אחרת בביצוע פעולה בינלאומית המנוגדת לחוק, הינה אחראית במישור הבינלאומי למעשייה אם: א) מדינה זו עושה כן בידיעת הנסיבות של הפעולה הבינלאומית המנוגדת לחוק; ו-ב) הפעולה תהווה פעולה מנוגדת לחוק הבינלאומי אם היא תבוצע על ידי המדינה הזאת." החוק הבינלאומי הכללי אוסר נוהג הכולל דפוסי התנהגות של ניצול לרעה בוטה ושל שותפות לדבר עבירה, בדפוס של ניצול לרעה בוטה מעין זה. לעתים מזומנות נעשה שימוש בביטוי "גס" או "רציני" בהקשר של הפרה של זכויות אדם, כדי לבטא תחושה של קנה מידה, באשר הביטוי רומז הן על מספר ההפרות והן על חומרת התוצאות שלהן עבור הקורבנות. כמו כן הוא מרמז על מידת ההתכוונות.

הטבלה בהמשך מציגה את ספקיות הנשק הקונבנציונאלי לישראל, בארה"ב ובאיחוד האירופי, כולל העברות מממשלה לממשלה ומכירות מסחריות – עד לתקופה האחרונה ביותר, הזמינה באופן גלוי.

ייצוא בפועל של ציוד צבאי קונבנציונאלי מארה"ב ומהאיחוד האירופי לישראל לתקופה 2004 עד 2007 [23]

		2004	2005	2006	2007	סה"כ
ארה"ב	USD	1,622,878,000	2,634,108,000	2,487,285,000	1,529,306,000	8,273,577,000
מכירות ממשלתיות של ציוד צבאי	USD	1,203,995,000	1,523,885,000	1,285,861,000	1,269,031,000	5,282,772,000
מכירות מסחריות של ציוד צבאי	USD	418,883,000	1,110,223,000	1,201,424,000	260,275,000	2,990,805,000

[21] ראה סעיף7; הקווים המנחים אושרו על ידי האסיפה הכללית ב- A/RES/51/47 B, 10 בדצמבר 1996.
[22] ראה סעיף 16 של הסעיפים של הוועדה לחוק הבינלאומי (ILC Articles), אשר התקבלו על ידי האסיפה הכללית, A/RES/56/83, 12 בדצמבר 2001.
[23] המספרים נלקחו מהדו"ח השנתי של הקוד האתי של האיחוד האירופי Annual Reports on the EU Code of Conduct שהוא בעצם מקבץ הדו"חות הלאומיים. ניתן למצוא ב:
http://www.sipri.org/contents/armstrad/atlinks_gov.html
מידע לגבי ארה"ב נלקח מ- DOD Defense Security Agency Facts Book 2007

איטליה	EUR	161,780	220,095	42,588	444,670	869,133
בולגריה	EUR				249,445	249,445
בריטניה	GBP		582,071	3,572,788	6,315,960	10,470,819
גרמניה	EUR	417,000	477,000	14,000	770,000	1,678,000
הולנד	EUR		3,253,083			3,253,083
הרפובליקה הצ'כית	EUR	821,000	1,289,000	261,000	2,442,820	4,813,820
יוון	EUR		558,858	88,606	29,640	677,104
סלובניה	EUR	435,818	233,544	492,150	1,138,180	2,299,692
סלובקיה	EUR		304,656	205,506		510,162
ספרד	EUR	35,257	273,728	441,335	1,515,934	2,266,254
פולין	EUR		508,819			508,819
צרפת	EUR	17,300,000	12,808,032	21,358,751	7,998,720	59,465,503
רומניה	EUR	3,154,943	3,395,240	6,809,454	7,631,156	20,990,793

הטבלה הזו מציגה משלוחי ייצוא בפועל של ציוד צבאי כפי שדווחו על ידי הממשלות של ישראל ושל ארה"ב ועל ידי הממשלות של האיחוד האירופי. הערך של האספקות מוצג במטבעות השונים כמדווח. נתונים סטטיסטיים מחושבים באופן שונה על ידי מדינות שונות. אין מידע זמין לגבי 2008. טבלה זו חוברה, למעט במקרה של ארה"ב, בסדר אלפביתי של הארצות המוזכרות בה.

ספקים מסחריים עיקריים של כלי נשק לחיל רגלים, של תחמושת וכלי רכב משוריינים, ושל מטוסים – לישראל

בהתבסס על מידע המוגש על ידי רשויות המכס של המדינות החברות באו"ם, (UN Commodity Trade Statistics Database: Comtrade) (להלן: UN Comtrade), ארה"ב אחראית ל-95 אחוז מכלל המכירות המסחריות. מכירות מסחריות הינן אותן מכירות שמבוצעות ישירות לישראל, על ידי יצרנים המייצרים לגופים זרים, והנופלות בתוך הקטגוריה 891 של האו"ם לגבי מכס על "כלי נשק ותחמושת" בין 2004 ו – 2007 והמגיעות לערך מתועד בסך של למעלה מ-1.3 מיליארד דולר. ספקיות בולטות אחרות בקטגוריה זו היו סרביה ומונטנגרו (בשנת 2004), פולין, רומניה, סרביה (מאז 2005), דרום קוריאה, סלובקיה, הרפובליקה הצ'כית, פינלנד ואוסטריה.

הטבלה בהמשך מראה את 20 המדינות המובילות באספקת נשק לישראל, מדורגות על פי ערך העסקאות בדולרים, לפי קטגורית המכס של האו"ם ל"כלי נשק ולתחמושת", קוד 891. מידע מהאו"ם לגבי שנת 2008 עדיין אינו זמין.

20 הספקיות המובילות במשלוחי נשק ותחמושת לישראל בשנים 2004-2007 לפי ערך העסקאות ב – US$

ארה"ב	1,312,909,556
סרביה ומנטנגרו (2004 בלבד)	8,626,560
פולין	7,455,679
רומניה	6,757,241
סרביה[24]	6,331,138
קוריאה הדרומית	5,864,486
סלובקיה	5,415,005
הרפובליקה הצ'כית	4,491,753
פינלנד	4,138,731
אוסטריה	4,015,987
איטליה	3,187,896
בוסניה-הרצגובינה	1,983,166
גרמניה	1,880,499
קולומביה	1,531,000
אלבניה	1,496,192
הודו	1,255,415
ספרד	1,052,680
הולנד	952,725
בריטניה	784,714
קנדה	754,367

הערה המתייחסת למידע מ- UN Comtrade

המידע שמדינות מספקות לבסיס הנתונים של - UN Comtrade אודות הכמות או אודות הסוגים המדויקים של ציוד צבאי או של תחמושת שהועברו ללקוחותיהן, אינו שמיש. האינדיקאטור היחידי לגבי היקף המשלוח/ים הוא הערך שלו בדולרים (של ארה"ב). כמו כן, לא כל המדינות מדווחות, או מדווחות בצורה אמינה לאו"ם ואינן בהכרח מדווחות את הנתונים הסטטיסטיים של המסחר שלהן לגבי כל שנה ושנה. יחד עם זאת, המידע שנאגר ב- UN Comtrade, יכול לשמש לתשאול המדינות לגבי המהות המדויקת של משלוחים אלה, איזה ציוד בדיוק הם כללו, איזו כמות, מי הוא משתמש הקצה ולאיזה שימוש-קצה מיועד המשלוח. בכל זאת, המידע של האו"ם מראה מי הן המדינות שהנן הספקיות העיקריות של כלי נשק לישראל.

[24] מידע זה הוגש על ידי סרביה בנפרד אחרי 2005 אחרי שמונטנגרו נפרדה מסרביה שזו הסיבה שבגללה בטבלה בעצם מציגה את "21 הספקיות המובילות"

כלי טייס ומסוקים

במשך השנים, ארה"ב גם ספקה לישראל מטוסי קרב מסוג F-16 מתוצרת ארה"ב, מסוקים מסוג אפאצ'י (Apache AH-64) ומסוקי קרב מסוג בלק-הוק (Black Hawk UH-60).[25]

לפי המידע המעודכן ביותר מתוך מה שהוגש על ידי ממשלת ארה"ב למשרד רישומי האו"ם בנושא כלי נשק קונבנציונאליים (UN Register on Conventional Arms), במהלך 2007, ארה"ב ייצאה לישראל רכב קרב מיועד לשליטה פיקודית משוריין (M577A2) אחד; 18 מטוסי קרב מסוג F-16D; ו – 50 משגרים עבור טילי משגר מסוג LAU-129 A/A.[26] ב-2006 ארה"ב ייצאה לישראל עשרים ואחד מטוסי F-16 וארבעים ושניים מסוקי קוברה מסוג Bell AH-1F.[27] מסוק הירי קוברה מסוג Bell AH-1F כולל רקטות הנורות מתוך מתקנים מסוג M158 – 7 קנים,M200 – 19 קנים, M-260 – 7 קנים, או מתקני נשיאת טילים מסוג M261 – 19 קנים, מערכת הטילים M65 TOW[28] ורובה M197 – 20 מ"מ.[29]

טנקים וכלי רכב משוריינים אחרים המיועדים לשדה הקרב

לפי בסיס הנתונים של ה- UN Comtrade המדינות הבאות הינן חמשת הספקיות המובילות של ציוד תחת הקטגוריה של 'טנקים וכלי רכב משוריינים אחרים המיועדים לשדה הקרב' קוד 89111.

5 הספקיות המובילות באספקת כלי רכב משוריינים המיועדים לשימוש בשדה הקרב בשנים 2004-2007 לפי ערך העסקאות ב- US$	
ארה"ב	540,900,776
רומניה	5,819,346
סלובקיה	901,676

[25] מסווג כ- S-70A/UH-60L

[26] הוגש על ידי ארה"ב למשרד רישומי האו"ם בנושא כלי נשק קונבנציונאליים (UN Register on Conventional Arms), 18 ביולי 2008.

[27] לפי דיווח של ישראל ושל ארה"ב, למרת שהרישום של ארה"ב מציין תשע עשר F-16 והרישום שלישראל מציין עשרים ואחד F-16.

[28] טיל מונחה אלקטרונית, המשוגר ממתקן קנים, עם עקיבה אופטית:Tube-launched, optically tracked - TOW

[29] *Huey Cobra Gunships* (New Vanguard 125), Osprey Publishing, 2006: pp. 11.

קוריאה הדרומית	530,775
קזחסטן	197,861

תחמושת

לפי בסיס הנתונים של UN Comtrade, ארה"ב הייתה הספקית המסחרית הגדולה ביותר של "תחמושת מלחמה" תחת הקוד 89129 לישראל בתקופה שבין השנים 2004-2007 עם היקף עסקאות בשווי של 480 מיליון דולר – 98% מכלל המכירות המסחריות בקטגוריה זו.

10 משלוחים ה'תחמושת' הגדולות ביותר 2004-2007 לפי ערך העסקאות ב- US$	
ארה"ב	480,814,850
פינלנד	4,093,348
קוריאה הדרומית	4,048,761
גרמניה	823,000
סרביה[30]	760,635
פולין	393,587
אלבניה	387,169
סרביה ומונטנגרו (2004 בלבד)	376,681
רומניה	329,150
אסטוניה	185,772
בריטניה	8,048

לפי מחקר שנעשה על ידי אמנסטי אינטרנשיונל ושירות מידע-שלום בינלאומי (IPIS), שהינו ארגון לא ממשלתי (NGO) הממוקם באנטוורפן, בשנים האחרונות חברות סרביות ובוסניות ייצאו לישראל כמויות גדולות של תחמושת המיועדת לכלי נשק קטנים ורכיבים עבורם, לצד רכיבים של פגזי ארטילריה ושל מרגמות. הייצוא נעשה לחברות ישראליות שמספקות כלי נשק כגון אלה לצה"ל. פעולות ייצוא אלו קבלו את אישור הממשלות של סרביה, מונטנגרו ובוסניה-הרצגובינה.

[30] מידע זה הוגש על ידי סרביה בנפרד אחרי 2005 אחרי שמונטנגרו נפרדה מסרביה שזו הסיבה שבגללה בטבלה בעצם מציגה את "11 הספקיות המובילות"

היבואן הראשי בישראל של רכיבי תחמושת לכלי נשק קטנים ומוצרים מוגמרים מהבלקן היא התעשייה הצבאית (Israeli Military Industries – IMI). במשך 2005 ו – 2006, התעשייה הצבאית ייבאה מיליוני כדורים בקוטר 5.56, תחמושת ממפעל Prvi Partizan בסרביה.[31] בספטמבר 2005, התעשייה הצבאית הזמינה גם 45 מיליון צרורות של כדורים בקוטר 5.56 המותאמים לרובי הסער של צה"ל ממפעל בבוסניה.[32] התעשייה הצבאית המשיכה לייבא מסרביה כמויות גדולות מאוד של תחמושת תואמת לכלים של צה"ל. התעשייה הצבאית היא הספקית המרכזית של צה"ל בנושא כלי נשק קטנים. ראה בהמשך לגבי מידע על כלי נשק קטנים וכלים קלים.

רקטות וטילים

בדרך כלל ישראל משתמשת בטילים מסוג הלפייר (AGM-114 Hellfire II) שנורים מתוך מסוק הסער מסוג אפאצ'י, של חברת "בואינג" (Boeing AH-64 Apache). החימוש של מסוק הסער מסוג אפאצ'י AH-64 מורכב מרקטות הידרה (Hydra) בקוטר 2.75 אינץ' (70 מ"מ) הנישאים במתקן נשיאת רקטות 19-קנים ומתותח אוטומאטי בקוטר 30 מ"מ M230.[33]

מכירות צבאיות מתוכננות לגורמים זרים כפי שדווחו לקונגרס 2005-2008 (DSCA)			
תיאור הפריט	**כמות**	**מקור**	**תאריך**
רקטות Radio Frequency (RF) TOW 2A	2,000	העברה 07-08	30/10/07
רקטות TOW 2A Fly-to-buy	14		
רקטות AGM-114K3 HELLFIRE II	1,000		
רקטות AGM-114L3 HELLFIRE II Longbow	200		
רקטותAGM-114M3 HELLFIRE II	500		
טילים מונחים מדגם פטריוט	100		
PATRIOT Guidance Enhanced Missile Plus (GEM+)			
כלי נשק קלים חודרי שריון בעלי קוטר 66 מ"מ, M72A7,	28,000	העברה 87-08	09/09/08
רקטות אימון	60,000		
(M72AS 21mm Sub-Caliber Training Rockets)			

פצצות

[31] לפי מידע שהתקבל מהמשרד לקשרי כלכלה בינלאומיים של בוסניה והרצגובינה (Ministry of International Economic Relations -MIER)

[32] תיעוד של העברת כלי נשק שהועמד לרשות אמנסטי אינטרנשיונל ושמקורו מבוסניה והרצגובינה

[33] 33 Apache AH-64 Boeing (McDonnell Douglas) 1976-2005 (New Vanguard 111), Osprey Publishing, 2005: pp. 14.

הטבלה בהמשך מראה את האספקות המתוכנות של ארה"ב של 'מכסח הבונקרים' GBU-28 ושל פצצות אחרות לישראל, בין השנים 2005 לבין 2008.

תיאור הפריט	כמות	מקור	תאריך
.פצצות GBU-28 שכוללות: ראש נפץ חודר BLU-113A/B , יחידת נחייה ובקרה WGU-36A/B, מנגנון הצתה לפצצה FMU-143H/B ומערכת BSG-92/B. כמוכן כלולים ציוד תמיכה; חלקי חילוף, תיקון ובדיקה; תמיכה באספקה; פרסומים טכניים ומידע טכני, סיוע ממשלתי וסיוע טכני באמצעות קבלנים ואלמנטים אחרים של תמיכה לוגיסטית	100	העברה 10-05	29/04/05
פצצות למטרות למגוון מטרות MK-84 (Tritonal)	3,500	העברה 21-07	20/04/07
MK-84 פצצות חיות MK- 82 פצצות חיות BLU-109 פצצות חיות GBU-28	10,000 1,500 2,000 50	העברה 32-07	03/08/07
GBU-39 Small Diameter Bombs (SDB1) פצצות בעלות קוטר קטן	1,000	העברה 82-08	09/09/08

בספטמבר 2006, משרד ההגנה של ארה"ב חתם על חוזה עם חברת "בואינג" כקבלן משנה, במטרה לשלב טכנולוגיה של חימוש ממקד קטלניות (Focused Lethality Munition – FLM) בתוך פצצות בעלות קוטר קטן.[34] לפי הטבלה למעלה, מוצרים מסוג GBU-39 1000 הוזמנו על ידי ישראל בספטמבר 2008. ישנם דיווחים שכלים מסוג FLM משתמשים בטכנולוגיה DIME.[35]

פגזי ארטילריה כולל פגזי זרחן לבן

במהלך העימות בעזה, נמצאו ראיות מצולמות לכך שהצבא הישראלי משתמש במאגרים של פגזי עשן עם זרחן לבן. אמנסטי אינטרנשיונל זיהה את הצרורות של התחמושת בקוטר 155 מ"מ בצבע תכלת בהיר, המסומנת בבירור בכיתוב M825A1, כתחמושת זרחן לבן מתוצרת ארה"ב.[36] כמו כן,

[34] "Small Diameter Bomb (SDB): GBU-39," Defense Update, 26 January 2009, http://www.defense-update.com/products/s/sdb.htm.

[35] http://www.globalsecurity.org/military/systems/munitions/sdb-flm.htm
'SDB Focused Lethality Munition', Boeing Backgrounder, August 2008, http://www.boeing.com/defense-space/missiles/sdb/docs/SDB_FLM_overview.pdf

[36] ממצא זה דווח ב:

זרחן לבן מופיע ברשימת ארה"ב של כלי החימוש שמיועדים להיות מועמסים על 'ספינת הבושה' שתעשה דרכה מארה"ב לישראל – ראה סעיף "ספינות כלי נשק של ארה"ב", בהמשך.

הטבלה למטה מראה מסמכי מכירה מממשלה לממשלה, עבור משלוחי תחמושת ארטילרית מארה"ב לישראל:

מכירות צבאיות מתוכננות של ארה"ב לגורמים זרים כפי שדווחו לקונגרס 2005-2008 (DSCA)			
תיאור הפריט	**כמות**	**מקור**	**תאריך**
M433 40MM High Explosive Dual Purpose (HEDP) Cartridges M930 120MM Illuminating Cartridges M889A1 81MM High Explosive Cartridges with M935 Fuzes M107 155MM High Explosive Artillery Rounds M141 83MM Bunker Defeat Munitions	150,048 8,000 30,003 100,000 5,000	העברה 07-08	30/10/07

חברות ישראליות כמו "סולתם מערכות", גם הן רכשו כמויות גדולות של רכיבים של פגזי המרגמה העיקריים ושל פגזי ארטילריה, מבוסניה והרצגובינה.[37] "סולתם מערכות" הוא ספק מוביל של פגזי ארטילריה ומרגמה של צה"ל[38]

נשק קל ואמצעי לחימה קטנים

ישראל מייצרת בעצמה את האקדחים שלה, את רובי הסער (גליל ותבור), מכונות הירייה וכלי נשק קלים אחרים, בעת שפריטים מעין אלה המצויים בידי החמאס וקבוצות פלסטינים אחרות, הינם בדרך כלל מסוג רוסי לשעבר, והם הובראו לתוך הרצועה ממקורות לא ידועים.

'Gaza victims' burns increase concern over phosphorus', The Times, 8 January, http://www.timesonline.co.uk/tol/news/world/middle_east/article5470047.ece

[37] Israeli government Foreign Defense Assistance and Defense Export Organization literature for the UK Defence Systems and Equipment International Exhibition, DSEI. Soltam supply http://www.exhibitions.sibat.mod.gov.il/DSEI/UploadDocs/sod_soltam.pdf 120mm mortars and 155mm self-propelled artillery to the IDF. Soltam also supply 60mm and 81 mm mortar shells to ITF.

[38] http://soltam.bsmart.co.il/HTMLs/article.aspx?C2004=12638&BSP=12491&BSS7=12638

ארה"ב הייתה ספקית גדולה של נשק קל ואמצעי לחימה קטנים לישראל. ניתן לראות הרבה חיילים ישראלים הנושאים את רובי הסער מסוג קרבין M4. לפי דיווחים מן האיחוד האירופי על הייצוא לישראל במהלך 2007, בולגריה ופולין הנפיקו רישיונות לכלי נשק קטנים ו/או כלים קלים בשווי של למעלה משני מיליון אירו, כשגרמניה, ספרד, סלובניה ובריטניה אישרו כמויות קטנות של פחות מ-500,000 אירו.

חמשת הספקיות המובילות של 'כלי נשק צבאיים' לישראל

(לפי בסיס הנתונים של UN Comtrade - תחת קוד 89112) היו:

5 המובילות 2004-2007 ב - US$	
ארה"ב	31,181,225
אלבניה	868,246
הולנד	420,360
מקסיקו	115,080
קרואטיה	47,342

ציוד אלקטרוני

הדו"ח המשולב של האיחוד האירופי לגבי שנת 2008 בעניין ייצוא נשק מציין "ציוד אלקטרוני המתוכנן במפורש עבור או אשר עבר שינויים כדי להתאימו לשימוש צבאי", עם אישורים לייצוא לישראל, שאושר על ידי צרפת (89 מיליון אירו) ועל ידי גרמניה (5 מיליון אירו), במהלך 2007. בנוסף, צרפת אישרה את הייצוא של "ציוד דימות או אמצעי נגד המיועדים לשימוש צבאי" בסכום של 22 מיליון אירו. גם ארה"ב נחשבת לספקית מרכזית של ציוד מסוג זה .

רכיבים

לפי המידע של UN Comtrade, ארה"ב הייתה הספקית המסחרית הגדולה ביותר של "חלקים ואביזרים עבור כלי נשק צבאיים וכלי נשק לא צבאיים" עבור ישראל. בתקופה שבין השנים 2004 ו-2007 ארה"ב ייצאה חלקים ואביזרים כגון אלה בשווי של 151 מיליון דולר - שזה מהווה 97% של כלל המכירות המסחריות בקטגוריה הזו. ספקיות אחרות כוללות את אוסטריה שהוציאה משלוחים לישראל בשווי של 3,045,131$ באותה התקופה; הולנד - 361,841$; בריטניה- 279,565$ והרפובליקה הצ'כית - 116,304$. הטבלה בהמשך מראה העברות מתוכננות, מממשלה לממשלה, מארה"ב לישראל.

מכירות צבאיות מתוכננות של ארה"ב לגורמים זרים כפי שדווחו לקונגרס 2005-2008 (DSCA)			
תיאור הפריט	**כמות**	**מקור**	**תאריך**
Joint Direct Attack Munitions (JDAM) tail kits;	10,000	העברה 32-07	03/08/07
PAVEWAY II full kits for the MK-82 warhead;	2,500		
PAVEWAY II full kits for the MK-83 warhead;	500		
PAVEWAY II full kits for the MK- 84 warhead;	1,000		
FMU-139 live fuze components; and	10,000		
FMU-152 live fuze components.	10,000		

גם בריטניה מקבלת ביקורת הולכת וגדלה על ייצוא רכיבים מתחומה. אמנסטי אינטרנשיונל נותר מודאג באופן מיוחד בעניין הייצוא של חלקים ורכיבים אשר ייתכן ושולבו במערכות צבאיות המשמשות בידי צה"ל. ההכנסה לשימוש בבריטניה, ב-2002, של קווים מנחים מעודכנים לפיקוח על הייצוא של רכיבים המיועדים להשתלב במערכות צבאיות, נועדה באופן מפורש לאפשר את הייצוא של רכיבים בריטיים המיועדים לשילוב בציוד צבאי כגון מטוס הקרב F-16 ומסוק הקרב מסוג אפאצ'י, אשר ידוע שהינם מיוצאים לישראל. כמו כן, בריטניה אישרה ייצוא רכיבים עבור מגוון רחב של ציוד צבאי לישראל באופן ישיר. הפרטים המופיעים בדו"חות הממשל הבריטי אינם מאפשרים הערכה אמתית לגבי משתמש היעד של ציוד זה, אולם אמנסטי אינטרנשיונל מביע דאגה כי ייתכן שחלק מציוד זה, במיוחד רכיבי מזל"טים ורכיבי ציוד ימי, יוצאו לכוחות הצבא הישראלי ושימשו בהפרות חוק קשות. בנוסף, מקורות מוסמכים, כולל פרסומי חברה לצורך קידום מכירות, כתבי עת מוכרים בתעשיית הביטחון ומקורות מתוך הצבא הישראלי, ציינו שחברה בריטית מספקת את המנועים עבור המזל"ט מסוג Hermes 450, המיוצר בישראל ע"י "אלביט מערכות".[39]

מזל"טים מסוג Hermes 450 נמצאים בימים אלה בשימוש צה"ל כמו גם בשימוש של כוחות צבאיים אחרים. דווח בהרחבה שהמזל"ט מדגם הנ"ל משתמש מנוע מסוג 'UEL AR-80-1010'המיוצר ע"י חברה הממוקמת בליצ'פילד (Lichfield), בריטניה[40]. על פי דיווחים, הגרסה המקורית של כלי טייס זה הייתה ממונעת על ידי מנוע מסוג 'AR741' , גם הוא מיוצר בידי החברה בליצ'פילד, כאשר בשעתו, צה"ל היה המשתמש הבלעדי של Hermes 450.[41]

דובר של חברת "אלביט מערכות" הכחיש טענות אלו, באומרו שאמנם החברה הבריטית אכן מספקת מנועים עבור Hermes 450, מנועים המיועדים לייצוא, אולם החברה הבריטית אינה מספקת מנוע לאף אחד מהמזל"טים שבשימוש הכוחות הישראליים. אמנסטי אינטרנשיונל אינו מייחס כל מעשה לא חוקי מצד חברות בריטיות, וגם אין הוא רומז שאיזו שהיא פעולת ייצוא מצד חברות אלו לא קבלה את אישורי הייצוא הנדרשים מממשלת בריטניה.

---

[39] http://amnesty.org.uk/news_details.asp?NewsID=18004

[40] http://www.elbitsystems.com/data/un_Hermes%20450.pdf

[41] מתוך 'מזל"ט הרמס האחרון שנועד לצייד את צ.ה.ל.' -
'Latest Hermes UAV to equip IDF' , Jane's International Defence Review - מה-1 ביולי 1997:
"טיפוס 'S' הינו הגרסה האחרונה של ה- Hermes 450, של סילבר אנאו (Silver Anow)... ה- 450S ממונע על ידי מנוע רוטורי בעל מערכת צינון אוויר / מים מסוג UEL AR-80-1010, יחיד.

במבצעים צבעיים שבוצעו בידי צה"ל בלבנון ובעזה, נעשה שימוש נרחב במזל"טים.[42]

הטענות הוכחשו בתוקף על ידי "אלביט מערכות", היצרן הישראלי עבור Hermes 450, שטענה שהשימוש במנועים הבריטיים נעשה רק בגרסאות חלופיות המיוצרות למטרות ייצוא ואינם בשימוש צה"ל. "אמנסטי אינטרנשיונל – בריטניה" פנתה לממשלת בריטניה וביקשה הבטחות על כך שהיא לא אישרה רכיבים לשימוש במזל"טים ועל כך שהיא נקטה באמצעי בקרה מספקים על שימושי הקצה, על מנת להבטיח שמנועים בריטים אינם משמשים בהווה, ולא שימשו בעבר, במזל"טים המופעלים על ידי צה"ל.

פקידי ממשל[43] הודו שאינם יכולים לומר אם מנועים בריטיים אכן שולבו במזל"טים אשר בשימוש צה"ל.

חברי פרלמנט קוראים למתן דין וחשבון מקיף בעניין ייצוא הנשק לישראל. היעדר מערכת איתנה לניטור ולווידוי שימושי היעד, חוסם את השקיפות בפני הציבור ובפני הממשל לגבי הספקות נשק מצד בריטניה, במיוחד במקרים בהם הדבר נוגע להעברת רכיבים שמשולבים בציוד צבאי.[44]

לדבר הארגון הלא-ממשלתי Ploughshares (NGO),רכיבים שנבנו בקנדה גם הם כלולים בהרבה מערכות כלי נשק של ארה"ב שמיוצאים לישראל.

דלקים מיוחדים

במסגרת תוכנית המכירות של ציוד צבאי לגורמים זרים, ממשלת ארה"ב מספקת בעקביות לממשלת ישראל, מגוון דלקים: דלק למנועי דיזל מסוג EN590 ודלק למנועי ג'ט מסוג JP-8. בשל תכונותיו, משתמשים ב- JP-8, גם בפעולות צבאיות קרקעיות, למשל במקרה של כלי רכב משוריינים.[45] ראה ב**נספח מס' 2** טבלה המראה חוזי דלק עבור הממשלה הישראלית בין השנים 2002 לבין 2008.

ספינות נשק של ארה"ב בעת האחרונה

מתחילת דצמבר 2008, פיקוד ההובלה הימית הצבאית של ארה"ב (US Military Sealift Command) ארגן בדרך הים, שלושה משלוחים גדולים של תחמושת וחומרי נפץ בעלי נפיצות גבוהה, כולל חומרי נפץ עם זרחן לבן, מתוך הבסיס הצבאי של ארה"ב בסאני היל (Sunny Hill) במדינת צפון קרוליינה, לנמל ישראלי קרוב לעזה.

ב-4 בדצמבר 2008, שרות ההובלה הימית הצבאית של ארה"ב, פיקוד ההובלה הימית הצבאית של ארה"ב (US Military Sealift Command), פרסם דרישה לחכירת כלי שייט מסחרי לצורך העברת משלוח גדול מאוד של "תחמושת ארוזה במכולות וציוד אספקה לתחמושת אחר, הארוז במכולות" מסאני

---

[42] הודעה לעיתונות של חברת אלביט, 12 בנובמבר 2007. כמו כן ראה הצהרה של ז'ון גינג, מנהל המבצעים של סוכנות הסעד והעבודות עבור הפליטים הפלסטינים במזה"ת של האומות המאוחדות - אונר"א, העיר עזה, 5 בינואר 2009 (John Ging, Director of Operations for the United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East - UNRWA)
http://domino.un.org/unispal.nsf/47d4e277b48d9d3685256ddc00612265/1a9a526ac2009453852575360052b3d7! מסמך פתוח.

[43] ראה חילופי דברים מן העת האחרונה בין פקידי ממשלה בריטיים בוועדה פרלמנטארית בנושא פיקוח על ייצוא כלי נשק, ב-21 בינואר2009 , ניתן לצפייה ב-

[44] ראה 'ייתכן ולמזל"טים ישראליים בעזה היו מנועים בריטיים, מודים שרים: הממשלה לא יכולה לומר האם לכלי טייס ששימשו לפגיעה במטחי טילים, היו חלקים שהם מייצוא בריטי',The Guardian, 3 בפברואר 2009.

[45] B. Smith, T. Bruno: "שיפורים במדידת עקומות זיקוק. 4. יישום בדלק המיועד למנועי טורבינה בתעופה מסוג Jet-A", *Industrial & Engineering Chemistry Research*, 2007 (Vol. 46, No. 1): pp. 310-320

פוינט, צפון קרוליינה – מקומו של טרמינל ימי של צבא ארה"ב (US Military Ocean Terminal) – לאשדוד בישראל. החוזה הוענק ב-8 בדצמבר לחברת ספנות גרמנית, *Oskar Wehr KG GmbH*, והמטען היה מיועד להיות מועמס בצפון קרוליינה ב- 13 בדצמבר 2008.

בפרסום ההצעה למכרז מטעם צבא ארה"ב, צוינה כמות גדולה מאוד של תחמושת ושל ציוד אספקה לתחמושת: המשלוח הראשון היה מורכב ממטען בהיקף שיכול היה למלא 989 מכולות מטען סטנדרטיות (20 ft), והספינה נדרשה לשאת משא של לפחות 8.5 מיליון פאונד (.lb), שזה בערך 2,600 טון בשיטה המטרית, של 'משקל נטו של חומרי נפץ', כמידה לתכולת חומרי הנפץ של המטען. הספינה סופחה ליחידת הבקרה הטקטית של הפיקוד הלוגיסטי של ההובלה הימית של צבא ארה"ב (US Sealift Logistics Command), למשך אורך המסע, ונדרשה לשאת על סיפונה עד 12 אנשי צבא חמושים (מצבא ארה"ב).

ב-31 בדצמבר 2008, רק ארבעה ימים אחרי תחילת ההתקפה בידי ישראל על מטרות בתוך עזה, פיקוד ההובלה הימית הצבאית של ארה"ב (US Military Sealift Command) פרסם דרישה שנייה לספינה שתעביר משלוחי תחמושת נוספים מאסטקוס (Astakos) ביוון לאשדוד בישראל. משלוחים אלה היו מיועדים לכלול 157 ו-168 מכולות מטען סטנדרטיות עמוסות בתחמושת בחומרי נפץ שמשקלם הנטו הוא כמעט מיליון פאונד (.lb), קרוב לחצי מיליון ק"ג. רישום ה'קוד סיכון' של המטען, מצביע על כך שהמטען כפי הנראה כולל זרחן לבן.

משלוחי תחמושת מתוכננים מארה"ב לאשדוד, על פי מסמכי מכרזים של צבא ארה"ב

	נקודת יציאה	תאריך העמסה	צפי תאריך הגעה אחרון באשדוד	גודל המטען מוערך במכולות מטען ft.20	משקל נטו של חומרי נפץ בפאונד (.lb)
משלוח 1	Sunny Point, צפון קרוליינה, ארה"ב	13.12.2008	מכרז ל-42 ימים??	989 מכולות	5,800,000
משלוח 2	אסטקוס, יוון	18-19.1.2009	22.1.2009	157 מכולות	971,575.9
משלוח3	אסטקוס, יוון	25.1.2009? (תאריך הגעה אחרון לאסטקוס ביוון)	29.1.2009	168 מכולות	973,164.3

מכרזי הובלה עבור המשלוח השני והשלישי מבין המשלוחים שלמעלה, בוטלו ב-9 בינואר. יחד עם זאת, דובר מטעם צבא ארה"ב אישר ב-12 בינואר שהם עדיין מחפשים דרך להעביר את המשלוחים האלה, שכמו המשלוחים הקודמים, הינם מיועדים למאגרים של ישראל.

על פי המחקר של אמנסטי אינטרנשיונל עם הארגון הלא- ממשלתי (NGO) TransArms ועם קרן המחקר "אומגה" (Omega Research Foundation), ב-20 בדצמבר 2008, המשלוח הראשון של

989 מכולות נלקח מצפון קרוליינה באוניית משא ה - *Wehr Elbe*, בבעלות Oskar Wehr KG. ספינה זו עמוסה במטען של נשק, נכנסה למצרי גיברלטר ב-28 בדצמבר, אבל החברה הגרמנית מסרה לאמנסטי אינטרנשיונל שאונייתה לא פרקה את כלי הנשק בישראל. על פי גופי איתור ומעקב ימי, ה-*Wehr Elbe* הפליגה קרוב לחופי יוון ליד אסטקוס במשך כמה ימים ואז נעלמה מהרדאר ב-12 בינואר. על פי הדיווחים הדבר אירע לאחר שממשלת יוון סירבה להעניק אישור להעביר את מטען התחמושת מאונייה לאונייה בדרכה לישראל. ל- *Wehr Elbe* יש קיבולת נפח של למעלה מ- 2,500 מכולות מטען של 20ft. ומכאן שיש לה היכולת להעמיס את המשלוח הראשון של התחמושת בצפון קרוליינה, להעמיס את המשלוחים האחרים באסטקוס, ולהמשיך ולהפליג לאשדוד. מאז ה – 27 בינואר, לפי גופי איתור ומעקב ימי, הנמל האחרון בו עגנה האונייה היה אוגוסטה, איטליה. מאז ה-17 בפברואר האונייה לא הטילה עוגן בכל מקום אחר.

על פי דיווח מסוכנות רויטרס ב-9 בינואר 2009, דובר הצי של ארה"ב אמר שהמשלוח נועד עבור "מאגר תחמושת של ארה"ב הממוקם בישראל והמוצב שם מראש, בהתאם להסכם בין ארה"ב לישראל שאושר על ידי הקונגרס ב-1990... משלוח זה, שמועדו תוכנן מראש, הינו שגרתי ואינו בא בתמיכה למצב העכשווי בעזה." אולם, החלק של מאגרי הצבא של ארה"ב המוצבים מראש במקום יעד (Army Prepositioned Stocks – APS) , המוחזק בישראל, הינו הרזרבה של מאגר הציוד לשעת מלחמה של בנות בריתה של ישראל (War Reserve Stocks for Allies – Israel: WRSA-I). על פי מידע שהוצג לקונגרס ב-2003 על ידי משרד ההגנה של ארה"ב, זו הינה רזרבה נפרדת של תחמושת ושל ציוד, מופרשת, שמורה או מיועדת לשמש כמאגר רזרבי לשעת מלחמה בידי ארה"ב **ואשר ניתן להעביר לידי ממשלת ישראל במקרה חרום**, בכפוף לתשלום תמורה.[46]

אספקת נשק לחמאס ולקבוצות פלסטיניות חמושות אחרות

החמאס וקבוצות פלסטיניות חמושות אחרות הבריחו אמצעי לחימה קטנים, נשק קל, טילים ורכיבי טילים לתוך עזה, בהשתמשם במנהרות העוברות ממצריים לישראל; כלי נשק אלה נרכשו ממקורות מחתרתיים. טילי "קטיושה" במקור הינם מתוצרת רוסית, אולם לא סביר שטילים כגון אלה שבשימוש לוחמים פלסטינים נרכשו באופן ישיר מרוסיה. סדר הגודל של משלוחי ייבוא ורכוש כגון אלה, קטן מאוד יחסית לאלה של ישראל. מחסן טילים המספק יכולת תקיפה או כוח הרתעה דומה לזו שהופגן על ידי הקבוצה הלבנונית, החיזבאללה, במהלך מלחמת 2006 עם ישראל, הינה מעבר ליכולתן של קבוצות פלסטיניות מיליטנטיות.

כתב העת *Jane's Defence Weekly* דיווח שלחמאס יש מחסן טילים המוערך ב- 3,000 טילים, בראש ובראשונה טילים קצרי טווח, המיוצרים במקום: הקאסם1, 2, ו- 3. הטילים בעלי הטווח היותר ארוך נרכשים בחו"ל ומוברחים לתוך עזה דרך מצריים. אלה כוללים את טילי הגראד בעלי קוטר 122 מ"מ, במקור מתוצרת רוסית, טילי פאדג'ר 3 (Fadjr-3), בעלי קוטר 220 מ"מ מתוצרת איראנית, ועל פי הטענות גם טילים המיוצרים בסין והמוברחים דרך סודן.[47] חומרי הנפץ המשמשים בראשי החץ של הטילים מיוצר במקום מחומרי דשן, או מוברח לעזה בדרך מנהרות או בדרך הים.

במהלך השנים דווח שמספר משלוחי נשק, שעל פי הטענה היו בדרכם לעזה, יורטו על ידי כוחות ביטחון ישראליים או מצריים. במאי 2006 חיל הים הישראלי אמר שהוא עצר סירת דייג פלסטינית

[46] 'US says arms shipment to Israel is not linked to Gaza', Reuters, 9 January 2009.

[47] "Hamas deploys rocket arsenal against Israel", Janes' Defence Weekly, 14 January 2009, pp. 5

ועליה 500 ק"ג של TNT בדרגת איכות המשמשת לכלי נשק.[48] המשטרה המצרית אמרה שאנשיה איתרו 1,000 ק"ג של חומרי נפץ בסיני – 30 ק"מ מעזה – באוקטובר 2006.[49] כמו כן, על פי הדיווחים, ב-2008 נתפסו מספר מאגרים גדולים במקומות מסתור: המשטרה המצרית חשפה במאי 2008, מסתור המכיל 500 ק"ג של TNT, במרחק 500 מ' ממעבר הגבול בין מצריים לעזה, ברפיח.[50] בסוף מאי 2008, פקיד מטעם המשטרה המצרית מסר לסוכנות החדשות אי.פי (AP), שהרשויות המצריות מצאו קופסאות תחמושת, טילי אר.פי.ג'י. וטילים נגד מטוסים, שעל פי העדויות היו בדרכם לעזה, במרחק של כ-80 ק"מ מדרום לרפיח.[51]

הטבלה למטה מציגה אומדן של מחסני הטילים של החמאס[52]

סוג טיל	טווח	משקל מטען הנפץ בראש החץ	מקור
קאסם 1	3 ק"מ	0.5 ק"ג	מתוצרת מקומית
קאסם 2	6-10 ק"מ	5-7 ק"ג	מתוצרת מקומית
קאסם 3	10 ק"מ	10 ק"ג	מתוצרת מקומית
גראד 122 מ"מ	20 ק"מ		בריה"מ, חבר העמים, שונים
פאדג'ר-3 220 מ"מ	40 ק"מ	45 ק"ג	איראן
122 מ"מ	40 ק"מ		סין

על פי כתב העת *Jane's Defence Weekly*, ברשות החמאס קיימים היום מספר טילים חודרי שריון מתוצרת ביתית: ה-אל-בעת'ר (Al-Battar), הבננה-1 והבננה-2 .[53]

[48] 'Israel Navy seizes load of high grade explosives off Gaza", International Herald Tribune, 9 May 2006

[49] "המשטרה המצרית תפסה כ- 1,400 ק"ג של TNT קבורים בצפון סיני", *הארץ*, (Associated Press), 4 בנובמבר 2006.

[50] "Egyptian police uncover 500 kilograms of TNT near Egypt-Gaza border", Jerusalem Post (Associated Press), 27 May 2008.

[51] "Egyptian police uncover weapons cache inside a Sinai mountain", [51] International Herald Tribune (Associated Press), 31 May 2008.

[52] מידע זה נאסף ועובד מהמאמרים הבאים:
- 'Israel aims for new security reality in Gaza', Jane's Defence Weekly,2009 בינואר 14;
- 'Hamas is on the defensive in Gaza crisis', Jane's Defence Weekly, 2009 בינואר 14 ;
- 'Hamas deploys rocket arsenal against Israel', Jane's Defence Weekly, 2009 בינואר 14;
- 'Hamas longer-range rockets threaten Israeli Companies', Defense News, 2009 בינואר 5

[53] "Hamas deploys rocket arsenal against Israel', Jane's Defence Weekly, 5 עמ' 2009, בינואר 14.

היו מספר דיווחים לפיהם איראן סיפקה ציוד צבאי ותחמושת, כולל טילים, לחמאס ולקבוצות פלסטיניות חמושות אחרות, אולם אמנסטי אינטרנשיונל לא מצאה כל ראיות שיכולות לאמת טענות אלו.

המלצות

- **להטיל אמברגו נשק מטעם מועצת הביטחון של האו"ם (UN SC)** - להטיל לאלתר על ישראל, חמאס וקבוצות פלסטיניות חמושות אחרות, אמברגו נשק מקיף מטעם מועצת הביטחון של האו"ם, עד אשר יוקמו מנגנונים יעילים שיבטיחו שכלי נשק או תחמושת וציוד צבאי אחר לא ישמשו כדי לחולל הפרות קשות של חוק זכויות האדם הבינלאומי ושל החוק הבינלאומי ההומאניטארי. צעד זה צריך לכלול הבטחה שהפרות לכאורה ייחקרו בצורה יסודית וללא משוא פנים ושיידרש מתן דין וחשבון, מכול מי אשר יימצא אחראי, על ידי הבאתו לדין בשיפוט הוגן.

- **להשהות כל העברת נשק** – לפעול לאלתר על מנת להשהות בצורה חד צדדית כל העברה של ציוד צבאי, לישראל, לחמאס, ולקבוצות פלסטיניות חמושות אחרות, עד אשר לא יהיה קיים יותר סיכון משמעותי שציוד כזה ישמש להפרות חמורות של החוק הבינלאומי ולפגיעה בזכויות אדם. על ההשהיה לכלול גם כל משלוח ייצוא בלתי ישיר דרך מדינות אחרות, העברת רכיבים צבאיים וטכנולוגיות, ותיווך – פעילויות פיננסיות או לוגיסטיות – אשר יסייעו להעברות כגון אלו.

- **מתן דין וחשבון** - לקבוע ללא דיחוי חקירה יסודית, עצמאית וללא משוא פנים בעניין הפרות ופגיעות בחוק זכויות האדם הבינלאומי ובחוק ההומאניטארי הבינלאומי, כולל ההתקפות של ישראל שכוונו כלפי אזרחים או בניינים אזרחיים ברצועת עזה, או התקפות שהינן בלתי מידתיות, והתקפות הטילים חסרות ההבחנה של קבוצות פלסטיניות חמושות כנגד מרכזים אזרחיים בדרום ישראל. אמנסטי אינטרנשיונל אסף עדויות על מקרים שייתכן והם פשעי מלחמה ועל הפרות חמורות אחרות של החוק ההומאניטארי הבינלאומי ושל חוק זכויות האדם. צריך שיינתן דין וחשבון מלא על פשעים כאלה. במקרה הדרוש, מדינות צריכות להיות מוכנות ליזום חקירות פליליות ולהביא את הראויים לכך להעמדה לדין בפני מוסדות המשפט שלהם, אם הראיות מצדיקות זאת.

- **תמיכה בקידום "חוק יסוד זכויות האדם"** – תמיכה פעילה במיסוד אמנה בינלאומית יעילה לפיקוח על הסחר בנשק (Arms Trade Treaty) הכוללת את "חוק ברזל זכויות האדם" בעניין זכויות אדם ובעניין החוק ההומאניטארי הבינלאומי, על מנת למנוע ולמזער את הישנות המקרים בהם הספקות נשק תורמות להפרות משמעותיות כגון אלו – חוק היסוד ("The Golden Rule") אשר מקודם על ידי אמנסטי אינטרנשיונל וארגונים לא ממשלתיים אחרים אומר שכול המדינות ימנעו העברת נשק, כולל כלי נשק צבאיים, תחמושת וציוד,

במקום בו קיים סיכון משמעותי שהנשק עלול לשמש בהפרות בוטות של חוק זכויות האדם הבינלאומי או של החוק ההומאניטארי הבינלאומי.

מסמך ציבורי

****

המזכירות הבינלאומית, אמנסטי אינטרנשיונל, לונדון, בריטניה www.amnesty.org
International Secretariat, Amnesty International, 1 Easton St., London WC1X 0DW, UK

נספח מס. 1: מכירות צבאיות מתוכננות של ארה"ב לגורמים זרים, כמדווח לקונגרס 2005-2008

Appendix One: Proposed US Foreign Military Sales notified to Congress 2005-200854

Date	Source	Quantity	Description
29/04/05	Transmittal 05-10	100	GBU-28 bombs that include: BLU-113A/B penetration warhead, WGU-36A/B guidance control unit, FMU-143H/B bomb fuze, and BSG-92/B airfoil group guide. Also included are: support equipment; testing, spare and repair parts; supply support; publications and technical data, U.S. Government and contractor technical assistance and other related elements of logistics support. The estimated cost is US$30 million.
20/04/07	Transmittal 07-21	3,500	MK-84 (Tritonal) general purpose bomb units, testing, support equipment, spares and repair parts, supply support, personnel training and training equipment, publications and technical data, U.S. Government and contractor technical assistance and other related elements of logistics support. The estimated cost is US$65 million.
03/08/07	Transmittal 07-32	10,000 2,500 500 1,000 10,000 1,500 2,000 50 10,000 10,000	Joint Direct Attack Munitions (JDAM) tail kits; PAVEWAY II full kits for the MK-82 warhead; PAVEWAY II full kits for the MK-83 warhead; PAVEWAY II full kits for the MK- 84 warhead; MK-84 live bombs; MK- 82 live bombs; BLU-109 live bombs; GBU-28 guided live bombs; FMU-139 live fuze components; and FMU-152 live fuze components. Also included: Containers, bomb components, spare/repair parts, publications, documentation, personnel training, training equipment, contractor technical and logistics personnel services, and other related support elements. Total value could be US$465 million
24/08/07	Transmittal 07-37	30 500	RGM-84L BLOCK II HARPOON Anti-Ship missiles with containers and AIM-9M SIDEWINDER Short Range Air-to-Air Infrared Guided missiles, spares and repair parts for support equipment, training, publications and technical documents, U.S. Government and contractor technical assistance, and other related elements of logistics and program support. The estimated cost is US$163 million.

[54] US Department of Defense, Defense Security Cooperation Agency, Arms Sales Notifications, http://www.dsca.mil/PressReleases/36-b/36b_index.htm last accessed 19 January 2009.

24/08/07	Transmittal 07-43	200	AIM-120C-7 Advanced Medium Range Air-to-Air (AMRAAM) missiles, containers, components, spare/repair parts, publications, documentation, personnel training, training equipment, contractor technical and logistics personnel services, and other related support elements. The estimated cost is US$171 million.
30/10/07	Transmittal 08-07	2,000 14 1,000 200 500 100 150,048 8,000 30,003 100,000 5,000	Radio Frequency (RF) TOW 2A Missiles TOW 2A Fly-to-buy Missiles AGM-114K3 HELLFIRE II Missiles AGM-114L3 HELLFIRE II Longbow Missiles AGM-114M3 HELLFIRE II Missiles PATRIOT Guidance Enhanced Missile Plus (GEM+) M433 40MM High Explosive Dual Purpose (HEDP) Cartridges M930 120MM Illuminating Cartridges M889A1 81MM HE Cartridges with M935 Fuzes M107 155MM HE Projectiles M141 83MM Bunker Defeat Munitions Also, includes non-MDE cartridges, projectiles, charges, fuzes, containers, spare and repair parts, test and tool sets, personnel training and equipment, publications, U.S. Government and contractor engineering and logistics personnel services, Quality Assurance Team support services, and other related elements of logistics support. The estimated cost is US$1.329 billion.
09/06/08	Transmittal 08-42	25	T-6A Texan aircraft, Global Positioning System (GPS) with CMA-4124 GNSSA card and Embedded GPS/Inertial Navigation System (INS) spares, ferry maintenance, tanker support, aircraft ferry services, site survey, unit level trainer, spare and repair parts, support and test equipment, publications and technical documentation, personnel training and training equipment, contractor technical and logistics personnel services, and other related elements of logistics support. The estimated cost is US$190 million.
09/09/08	Transmittal 08-62	3	PATRIOT System Configuration 3 Modification kits to upgrade 3 PATRIOT fire units to Radar Enhancement Phase 3 (REP-3) and Classification, Discrimination and Identification Phase 3 (CDI-3). Non-MDE includes: communication support equipment, tools and test equipment, integration and checkout, spares and repair parts, installation and training, publications and technical documents, U.S. Government and contractor technical assistance, and other related elements of logistics and program support. The estimated cost is US$164 million.
15/07/08	Transmittal 06-63	4	Littoral Combat Ships (LCS-I variant): Hull, and all mechanical and electrical functions. Each ship will be equipped with: 2 MK-41 Vertical Launch Systems, 8 cells for each system; 1 Close-In-Weapon System, Block 1A, 1 Enhanced HARPOON Launching System with launchers; 2 MK-32 Surface Vessel Torpedo Tubes; Communications and Sensors; Link 16; COMBATSS-21 with SPY-1F(V) and MK-99 Fire Control System; or Ship Self-Defense System. Also includes design and integration services, hardware and software, spare and repair parts, test and tool sets, personnel training and equipment, publications, U.S. Government and contractor engineering and logistics personnel services, and other related elements of logistics support. The estimated cost is US$1.9 billion.
30/07/08	Transmittal 08-76	9 6 9	Lockheed Martin C-130J-30 United States Air Force (USAF) baseline aircraft including USAF baseline equipment and Block 7.0 Software; Rolls Royce AE 2100D3 spare engines;

		9 9 9 4 10 4 3 1 2 10 5	AN/AAR-47 Missile Warning Systems (includes three spares) ; AN/ALR-56M Advanced Radar Warning Receivers (includes three spares); AN/ALE-47 Counter-Measures Dispensing Systems (includes three spares) ; AN/AAQ-22 Star SAFIRE III Special Operations Suites (includes three spares) ; spare AN/ARC-210 Single Channel Ground and Airborne Radio Systems (SINCGARS); spare Secure Voice Very High Frequency/Ultra High Frequency Radios ; spare Secure Voice High Frequency Radios ; spare AN/AAR-222 SINCGARS and Key Gen (KV-10) Systems ; KIV-119 Non-standard Communication/COMSEC equipment ; ARC-210 Non-standard Communication/COMSEC equipment ; External Pylons and Fuel Tanks ; Internal Israeli Tank Modification Kits ; Also included are spare and repair parts, configurations updates, communications security equipment and radios, integration studies, support equipment, aircraft ferry and tanker support, repair and return, publications and technical documentation, personnel training and training equipment, U.S. Government and contractor engineering and logisticis US$1.9 billion.
09/09/08	Transmittal 08-82	1,000 150 30 2 7 1 2 12 3 2	GBU-39 Small Diameter Bombs (SDB1), BRU-61/A SDB1 Mounting Carriages, Guided Test Vehicles, BRU-61/A SDB Instrumented Carriages, Jettison Test Vehicles, Separation Test Vehicle, Reliability and Assessment Vehicles, Common Munitions BIT and Reprogramming Equipment with Test Equipment and Adapters, SDB1 Weapons Simulators, and Load Crew Trainers. Also includes containers, flight test integration, spare and repair parts, support equipment, personnel training and equipment, publications and technical data, U.S. Government and contractor engineering and logistics personnel services, and other related elements of logistics support. The estimated cost is US$77 million.
29/09/08	Transmittal 08-83	25 (+50 optional)	25 F-35 Joint Strike Fighter Conventional Take-Off and Landing (CTOL) aircraft with an option to purchase at a later date an additional 50 F-35 CTOL or Short Take-Off and Vertical Landing (STOVL) aircraft. All aircraft will be configured with either the Pratt and Whitney F-135 engines or General Electric-Rolls Royce F-136 engines. Other aircraft equipment includes: Electronic Warfare Systems; Command, Control, Communication, Computers and Intelligence/Communication, Navigational and Identification (C4I/CNI); Autonomic Logistics Global Support System (ALGS); Autonomic Logistics Information System (ALIS); Flight Mission Trainer; Weapons Employment Capability, and other Subsystems, Features, and Capabilities; F-35 unique infrared flares; unique systems or sovereign requirements; reprogramming center, Hardware/Software In-the-Loop Laboratory Capability; External Fuel Tanks; and F-35 Performance Based Logistics. Also includes: software development/integration, flight test instrumentation, aircraft

			ferry and tanker support, support equipment, tools and test equipment, spares and repair parts, personnel training and training equipment, publications and technical documents, U.S. Government and contractor engineering and logistics personnel services, and other related elements of logistics and program support. The estimated cost is US$15.2 billion.
09/09/08	Transmittal 08-87	28,000 60,000	M72A7 66mm Light Anti-Armor Weapons (LAAWs), M72AS 21mm Sub-Caliber Training Rockets, spare and repair parts, support equipment, publications and technical documentation, personnel training and training equipment, U.S. Government and contractor engineering and logistics personnel services, and other related elements of logistics support. The estimated cost is US$89 million.

נספח מס. 2: חוזים של מכירות צבאיות של דלק מארה"ב לגורמים זרים, עבור ממשלת ישראל 2002-2008

Appendix Two: US Foreign Military Sales Fuel Contracts for Israeli government 2002-2008[55]

Award No.	Awardee	Description	Source
SP0600-08-D-0495	Valero Marketing & Supply Co., San Antonio, Texas	$45,978,408.00 fixed price with economic price adjustment, indefinite delivery and indefinite quantity contract for **fuel**. Using service is the Government of Israel. The date of performance completion is Aug. 13, 2008	Defense Contracts, No. 562-08 (3 July 2008)
SP0600-06-D-0506	Refinery Associates of Texas, Inc., New Braunfels, Texas,	a maximum $22,556,374 fixed-price with economic price adjustment contract for **diesel fuel**. The using service is foreign military sales – Israel. The other location of performance is Compagnie Industrielle Maritime SNC, Le Harve, France. This is an indefinite-delivery, indefinite-quantity type contract. The date of performance completion is July 31, 2006.	Defense Contracts, No. 707-06 (25 July 2006)
SP0600-06-D-0542	Valero Marketing & Supply Co., San Antonio, Texas	a maximum $36,781,780 fixed-price with economic price adjustment contract for **JP8 jet fuel** for the government of Israel. The date of performance completion is Jan. 30, 2007.	Defense Contracts, No. 669-06 (14 July 2006)
SP0600-05-D-0453	Valero Marketing & Supply Co., San Antonio, Texas	A $103,331,200 fixed price with economic price adjustment type contract for fuel for the government of Israel. Performance completion date is expected to be December 31, 2005.	Defense Contracts, No. 1216-04 (29 November 2004)
SP0600-05-D-0451	ExxonMobil Fuels Marketing, Fairfax, Va.	A maximum $32,306,080 fixed price with economic price adjustment contract for USG of **EN590** and **EN 228** for	Defense Contracts, No. 229-05

[55] US Department of Defense, contract archive, http://www.defenselink.mil/contracts/archive.aspx last accessed 19 January 2009.

		Foreign Military Sale to Israel. Performance completion date is Dec. 31, 2005.	(4 March 2005)
SP0600-04-D-0452	ExxonMobil Fuels Marketing, Fairfax, Va.	A $24,314,094 fixed price with economic price adjustment for **fuel** for Foreign Military Sale (Israel). Performance completion date is expected to be March 1, 2005.	Defense Contracts, No. 965-03 (19 December 2003)
SP0600-04-D-0454	Valero Marketing and Supply Company, San Antonio, Texas	A $7,093,519 fixed price with economic price adjustment type of contract for **fuel** for the government of Israel. Performance completion date is expected to be November 30, 2003.	Defense Contracts, No. 817-03 (4 November 2003)
SP0600-03-D-0457	Valero Marketing and Supply Co., San Antonio, Texas	A $87,199,890 fixed-price with economic-price adjustment type contract for JP8 and EN590 fuel for the government of Israel. The performance completion date is January 30, 2004.	Defense Contracts, No. 618-02 (5 December 2002)
SP0600-02-R-0552	Valero Marketing and Supply Co., San Antonio, Texas	A $6,922,338 fixed price with economic price adjustment type contract for **JP8 jet Fuel** for the Government of Israel. Performance completion date is scheduled for October 2002.	Defense Contracts, No. 464-02 (12 September 2002)
SP0600-02-D-0502	Valero Marketing and Supply Company, San Antonio, Texas	A $8,744,537 fixed-price with economic price adjustment type contract for 10,500,000 USG of **EN590** for the Government of Israel. Performance completion is expected to be April 30, 2002.	Defense Contracts, No. 164-02 (5 April 2002)